LITHUANIAN LEGATION (GRATIS)
2622 16 STREET, N. W.
WASHINGTON, DC 20009 DM

Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo Biblioteka

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXIX Kaina 30 c. PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 13, 1985 Nr. 179

Tautoje rusena laisvės jausmas

BALYS GAJAUSKAS
iš Permės lagerio

(Tęsinys)

Jau pirmaisiais okupacijos metais į juos nugarmėjo ir mūsų tautos dalis. Okupantai pasiekia savo tikslą, kai jie pavergia tautos dvasią. Akivaizdus tautos dvasinis atsparumas yra kalba. Ja, labiau negu kitais tautiniais faktoriais, tauta išsiskiria iš kitų tautų tarpo.

Carinė imperija didelę reikšmę skyrė nutautinimui ir surusinimui. Tai įvykdyti ji stengėsi 120 metų. Todėl mūsų tauta gerai supranta ką reiškia dvasinis pavergimas. 40 metų lietuviams buvo uždrausta spauda gimtąja kalba. Rusija gana grubiai vykdė nutautinimo politiką. Ji net neslėpė savo tikslų, nesiskaitė su priemonėmis. Lietuviams uždraudė lietuvišką spaudą, draudė mokyti vaikus gimtąja kalba, valstybinėse įstaigose vartojo tik rusų kalbą. Jaunus vyrus rusino ir kariuomenėje. Lietuvių tauta skaudžiai pergyveno savo likimą, nes okupantas užgavo jautriausias jos sielos stygas. Tokiu sunkiu metu, kai tauta neturėjo spaudos ir įsižiebė tautinis judėjimas. Deja, praeitame šimtmetyje pasaulis nebuvo jautrus mažų tautų nelaimėms.

Pasaulio viešoji nuomonė, kuri užjautė okupuotas šalis buvo nestipri ir negalėjo paveikti valstybių politikos raidos. Buvo daugiau pavergtų tautų negu laisvų ir daugeliui žmonių atrodė visai normalu, kad silpnesnės tautos priklauso stipresnėms. Be to, masinės ryšių priemonės buvo netobulos ir negausios. Todėl pasaulis mažai žinojo apie Rusijos pavergtas tautas. Tokia tarptautinė padėtis ir abejingos visuomenės pažiūros palengvino carinei imperijai susidoroti su pavergtomis tautomis. Bolševikų imperija seka caro imperijos pėdomis. Tačiau jų nutautinimo ir rusinimo metodų negalima sutapatinti. Bolševikai, metę tautų lygybės šūkius, manė jas lengvai patrauksią į savo pusę. Jie kūrė naujo tipo imperiją, tada tautinį klausimą peržiūrėjo iš pagrindų. Jie atsisakė grubios nutautinimo ir rusinimo politikos, pakeitę ją lanksčia, iš pirmo žvilgsnio sunkiai įžiūrima. Caro imperijos praktika parodė, kad žmones sunku nutautinti ir jėga primesti jiems svetimą kalbą.

Tad bolševikai paskelbė, jog visos tautos lygiateisės. — Ar ne pažangu? Tautų lygybės šūkiai iš tiesų patrauklūs ir bolševikai jais sumaniai naudojosi. Juk ne visos tautos galėjo perprasti jų tikslus. O patirties apie tų šūkių įgyvendinimą dar nebuvo. Bolševikai imperijos kūrimo metu stengėsi kuo plačiau paskleisti savąją propagandą. Lengviausiai tai padaryti galima buvo žmonių gimtąja kalba. Bet vėliau, kai jau tvirtai laikė valdžią savo rankose, bolševikai ėmė primetinėti kitoms tautoms rusų kalbą. Per 60 metų rusinimo metodai kito, tobulėjo, tapo klastingesni ir akiplėšiškesni. Jau praėjo beveik 4 dešimtys okupacijos metų ir dabar aiškiai matome, kaip rusinimo nuodų stengiamasi įleisti į kiekvieną tautos ląstelę. Kad lengviau būtų tokia politika užmaskuoti, dabar rusų kalba įvelkama į naują rūbą. Ji pavadinta „tautų bendravimo kalba". Ir rusinimas yra sudėtinė „internacionalinės politikos dalis. Pagal ją ta tauta yra pasidavusi internacionalizmui, kuri labiau nutautėjusi, kurioje daugiau girdėti rusų kalbos. Tokia tauta giriama siekiant užliūliuoti jos budrumą ir paskatinti jos duobkasius dar aktyvesnei veiklai. Bolševikai atkakliai siekia įtikinti savo bei pasaulio visuomenę, kad jų imperijoje visos kalbos yra lygiateisės ir tautų kultūros klesti. Tai labai veidmainiška politika. Ji teigia kalbų lygiateisiškumą, o kartu siekia įtvirtinti rusų kalbą okupuotose šalyse. Okupantai sudaro krašte tokias sąlygas, kad žmonėms atrodytų, jog pats gyvenimas verčia juos išmokti rusų kalbą.

(Bus daugiau)

Vakarų Vokietijos socialdemokratų politikas Johannes Rau, apsuptas savo rėmėjų ir reporterių. Jis yra Šiaurinio Reino-Vestfalijos premjeras, laikomas būsimuoju kancleriu. Šią savaitę jis lankėsi Maskvoje, kur buvo šiltai priimtas komunistų partijos vado Gorbačiovo.

Nauja politinė žvaigždė Bonoje

Maskva. — Sovietų komunistų partijos vadas Gorbačiovas labai šiltai ir mandagiai priėmė svečią iš Vakarų Vokietijos, Šiaurinio Reino-Vestfalijos premjerą Johannes Rau. Nors ta Vokietijos provincija yra didelė ir Rau yra socialdemokratas, svečiui parodytas dėmesys aiškinamas Maskvos įsitikinimu, kad premjeras Rau vieną dieną gali būti Vakarų Vokietijos kancleris.

Gorbačiovas savo pareiškime pabrėžė socialdemokratų ir komunistų vaisingą bendradarbiavimą praeityje. Jis pritarė vokiečių socialdemokratų siūlymui paskelbti centro Europoje nuo cheminių ginklų laisvą zoną. Sovietai tokią zoną garantuotų, jei tą padarytų ir Amerika, pasakė Gorbačiovas, priminęs savo gerus ryšius su Vokietijos socialdemokratų pirmininku, buvusiu kancleriu Willy Brandt, kuris Maskvoje keturias valandas praleido su Gorbačiovu gegužės mėnesį.

Tiesa, Gorbačiovas pabrėžė savo pareiškime, kad Europoje taika yra galima tik atsisakius visokių revanšizmo pretenzijų. Kaip rašo sovietų „Tass" agentūra, Gorbačiovas priminė, kad nežiūrint ekonominės sistemos skirtumų praeityje Sovietų Sąjunga ir Vakarų Vokietija buvo partneriai įvairiose programose ir sugebėjo išspręsti svarbias taikos ir saugumo problemas.

Prieš susitikdamas su Gorbačiovu Rau buvo Rusijos respublikos premjero Vitaly Vorotnikovo svečias. Rau pareiškęs Vorotnikovui, kad Vakarų Vokietijoje nėra stipresnių revanšizmo jėgų.

Socialdemokratai Vakarų Vokietijoje dar šiais metais gali išrinkti Johannes Rau savo partijos vadu. Diplomatiniai korespondentai mano, kad Rau bus partijos kandidatas kanclerio vietai. Šis 54 metų amžiaus politikas nustebino ir pačius socialistus savo sugebėjimu laimėti gegužės mėn. rinkimuose svarbios Reino-Vestfalijos provincijos rinkimus, kur jo vadovaujama partija gavo 52 nuoš. visų balsų. Daug balsų Rau atėmė ne tik iš krikščionių demokratų ir liberalų, bet už jį balsavo ir daug „žaliųjų" partijos rėmėjų. Rau esąs geras kalbėtojas, nesusitepęs jokiais skandalais. Jis esąs savo partijos centro atstovas remiąs buvusio kanclerio Schmidto liniją, pasisakąs už sąjungą su JAV. Rau esąs socialistų vienintelė viltis nugalėti kanclerį Kohl ir jo krikščionių demokratų partiją.

Socialistų tarpe Rau žinomas kaip „brolis Johannes". Jis kilęs iš protestantų pastoriaus šeimos, kiekvieną rytą jis pradeda darbo dieną paskaitydamas kelis puslapius iš Šv. Rašto. Pradžioje socialistai žiūrėjo į šį dievobaimingą socialistą kaip į keistuolį, tačiau dabar pamatė, kad jis puikus politikas. Rau, 54 metų, yra vedęs 27 metų Christine Delius, buvusio Vakarų Vokietijos prezidento Gustavo Heinemanno, socialdemokrato, dukraitę. Jie turi du mažus vaikus.

Socialistai, beruošdami Rau didesnėms pareigoms, išsiuntė jį į Maskvą. Po to jis keliaus į Austriją, Saudi Arabiją ir Prancūziją. Vidaus reikaluose jis ir taip patyręs. Bandoma supažindinti naujai iškilusį politiką su užsienio reikalais. Pats Rau, kalbėdamasis su reporteriais, pareiškė, kad jam nebaisus Vokietijos kanclerio darbas, tačiau, jei partija 1987 m. rinkimus pralaimėtų, jis nebūtų vien opozicijos vadas parlamente. Jis tęstų savo pareigas kaip Reino-Vestfalijos premjeras.

TRUMPAI IŠ VISUR

— New Yorko miesto meras Ed Koch laimėjo pirminius demokratų partijos rinkimus. Du jo konkurentai gavo: vienas 19 nuoš., kitas — 13 nuoš. visų balsų. Juodasis konkurentas Farrell tarp juodų balsuotojų gavo 41 nuoš. Ir ten Koch surinko 37 nuoš. balsų.

— Libane dar viena moteris susisprogdino dinamito pilname automobily, atvažiavusi prie Izrealio įsteigtos „saugumo zonos". Izraelio radijas skelbia, kad sprogime žuvo tik automobilio vairuotoja ir du libaniečiai sužeisti. Sirijos žiniomis, kartu su savižude žuvo 18 Libano „išdavikų armijos" nariai ir du Izraelio karininkai. Musulmonė šijitė Mariam buvusi 18 metų amžiaus.

— Pietų Afrikos valdžia ištrėmė Amerikos „Newsweek" žurnalo korespondentą ir įspėjo kitus užsienio reporterius neiškraipyti P. Afrikos įvykių, nerašyti melagysčių, nes jų veikla bus suvaržyta.

— Portugalijoje susidūrė du traukiniai, žuvo daugiau 100, sužeista 140.

— Baltieji Rūmai atmetė sovietų vado Gorbačiovo idėją paskelbti centrinėje Europoje nuo cheminių ginklų laisvą zoną. Tokios zonos pakenktų platesniam susitarimui uždrausti tokius ginklus visame pasaulyje.

— Irakas vėl puolė Irano naftos uostą Khargo saloje, tai devintas puolimas. Iranas giriasi numušęs vieną Irako bombonešį. Irakas tvirtina, kad visi lėktuvai laimingai grįžo į savo bazes.

— JAV erdvės laivas kometų tyrinėtojas pralėkė pro kometos uodegą nesužalotas. Visi „Explorer'io" instrumentai gerai veikia ir siunčia mokslininkams įdomias žinias apie tos kometos dujas ir dulkes.

— Pietų Afrikos prezidentas Botha pareiškė, kad vyriausybė pasirengusi derėtis dėl pilietybės grąžinimo 10 milijonų juodųjų gyventojų.

Afrika — Bažnyčios vilties kontinentas

Roma. — Pasaulio spauda dar komentuoja popiežiaus Jono Pauliaus II kelionę Afrikoj, kur jis per 12 dienų aplankė šešias juodųjų afrikiečių šalis. Popiežius skiriąs Afrikai didelę ateitį, nes čia katalikybė nepaprastai auga, po du milijonus kasmet. Jei šio šimtmečio pradžioje Afrika turėjo tik vieną milijoną katalikų, tai šiandien jų ten yra 60 milijonų (12.5 nuoš. visų Afrikos gyventojų). Iki 2000 metų katalikų Afrikoje bus apie 90 milijonų. Popiežius Jonas Paulius II skiria tam kontinentui nepaprastą dėmesį. Jei 1950 metais Afrikoje tebuvo vienas juodas katalikų vyskupas, dabar jų yra jau daugiau 400. Vienas popiežiaus privačių sekretorių yra kunigas iš Zairo. Kardinolas Gantin iš Benino, paskirtas svarbios Vatikano kongregacijos viršininku. Kitas juodas afrikietis, kardinolas Arinze iš Nigerijos yra nekrikščionių sekretoriato viršininkas.

Popiežius savo kalbose dažnai pabrėžia, jog Afrika yra „vilties kontinentas". Jis Afriką lankė jau trečiąsyk nuo savo išrinkimo 1978 m.

Popiežius griežtai pasmerkė rasinę diskriminaciją, vadinamą aparteido politiką, kuri pasireiškią represijomis ir pamina pačią elementariausią žmogaus teisę. Rasinė diskriminacija, pabrėžė popiežius, sukelia pasaulio ir Bažnyčios pasibiaurėjimą. Galop popiežius atkreipė dėmesį taip pat ir į religinės laisvės varžymus kai kuriuose Afrikos kraštuose, kurie taip pat trukdo pažangos kūrimą Afrikoje. Vis dėl to, pažymėjo baigdamas Jonas Paulius II, nežiūrint tebepasireiškiančių neigiamybių, kurias vyriausiai sukelia žmogaus silpnumas, Afrika yra dideliu humaniškų, moralinių ir dvasinių vertybių židinys. Šios afrikiečių vertybės gali praturtinti visą žmoniją. Bažnyčia, baigė popiežius savo kalbą Kamerūne, su nepaprasta meile žvelgia į Afriką, trokšta, kad visa tarptautinė bendruomenė reikštų tokią pat meilę ir pagarbą Afrikos tautom, liudytų jom brolišką solidarumą, padėtų kurti Afrikoje gerovę ir pažangą visose gyvenimo srityse.

Popiežius su džiaugsmu konstatavo, jog daugumas Afrikos kraštų jau yra atsiekę nepriklausomybę, išreikšdamas viltį, kad tie kraštai, kurie dar nėra nepriklausomi, kaip pavyzdžiui Namibija, artimiausiu laiku taip pat atsieks nepriklausomybę. Tauta jaučiasi nepriklausoma tikra ta žodžio prasme, kalbėjo popiežius, kai ji pilnai išsilaisvina nuo svetimųjų tiek ekonominės, tiek kultūrinės įtakos, kai tautai nėra primetamos svetimos ideologijos, kurios kėsinasi į jos savitą civilizaciją. Afrikos tautom, tęsė popiežius, privalo būti sudaryta galimybė savarankiškai plėtotis ekonominėje plotmėje. Tai, betgi, neturi reikšti nesirūpinimą Afrikos kraštų ekonominiu likimu Priešingai, tarptautinė bendruomenė turi pajusti pareigą nesavanaudiškai padėti Afrikos kraštam ekonominiai vystytis, turi rūpintis nuolat plėsti prekybinius mainus su Afrikos kraštais, didinti investicijas, teikti pagalbą alkstančiom tautom, rūpintis svarbių socialinių projektų įgyvendinimu. Tie, kurie tikrai rūpinasi Afrikos tautų gerove, kalbėjo popiežius, kurie siekia pašalinti tebeegzistuojančią prarają tarp Šiaurės ir Pietų, turi realistiškai suprasti Afrikos problemas ir konkrečiai paremti pažangos kūrimą šiame kontinente, visada reikiamai atsižvelgiant į tikruosius Afrikos tautų interesus ir nepažeidžiant afrikiečių orumo ir jų teisių Afrikos pažanga, pabrėžė popiežius, privalo remtis teisingumu ir taika.

Apžvalgininkai vieningai pastebi, jog tai buvo didelės reikšmės ne tiktai religinio, bet ir politinio pobūdžio kalba, kurioje popiežius labai ryškiai iškėlė viso Afrikos kontinento problemas, nenutylėdamas vis dar pasireiškiančių negerovių ir nurodydamas konkrečias priemones svarbiausiom problemom išspręsti. Kai kurie apžvalgininkai šią popiežiaus kalbą taikliai aptarė kaip suglaustą Enciklika apie Afriką. Joje popiežius, pasiremdamas didžiu savo moraliniu autoritetu, nubrėžė tam tikra prasme Afrikos kontinento teisių chartą, kuria remiantis privalo būti kuriama Afrikos tautų ateitis taikoje, laisvėje ir teisingume.

Prez. F. Mitterrand išvyko į Mururoa

Paryžius. — Prancūzijos vyriausybė paskelbė, jog prezidentas Mitterrand vyksta į Ramiojo vandenyno salą Mururoa, kur prancūzai paprastai bando savo branduolinius ginklus. Kaimyninės Ramiojo vandenyno valstybės ne kartą protestavo dėl tos salos bandymų. Mitterrandas pareiškė, kad bandymai ten bus tęsiami, nežiūrint protestų. Daug triukšmo sukėlė branduolinių ginklų priešininkų ir taikos advokatų, pasivadinusių „Greenpeace" laivo nuskandinimas Naujosios Zelandijos vandenyse. Dėl to puolimo kaltinami prancūzų agentai, kurių du buvo suimti Naujojoje Zelandijoje,kur jie kaltinami žmogžudyste, sąmokslu, padegimu.

Prancūzijos prezidentas šia proga planuoja susitikti su Australijos, Naujosios Zelandijos, Japonijos ir didesnių pietinio Ramiojo vandenyno šalių prancūzų ambasadoriais bei su jūrų laivyno vadais. Kartu su prezidentu į Mururoa salą vyksta užsienio reikalų, gynybos bei mokslinių tyrimų ministeriai. Sustoję Prancūzų Gijanoje Prancūzijos vadai stebės „Ariane" raketos pakilimą į erdves. Raketa pakels į orbitą komunikacijų satelitą.

Argentinos teisme

Buenos Aires. — Po keturių mėnesių teismo eigos Argentinoje pirmą kartą teismo salėje pasirodė visi devyni buvę karinių chuntų nariai, kaltinami žmogžudystėmis, pagrobimais, kankinimais. Tarp kaltinamųjų generolų ir admirolų trys yra buvę valstybės prezidentai.

Prokuroras J. Strassera pripažino, kad komunistiniai sukilėliai grobė žmones, žudė ir kankino, tačiau negeriau elgėsi ir karinės vyriausybės. Jos vykdė tuos pačius darbus, kaip teroristai, tik didesniais skaičiais.

Apie 500 žmonių sekė teismo eigą. Stebėtojai kalba, kad šis Argentinos teismas yra istorinis. Niekad anksčiau Pietų Amerikoje, kur yra buvę daug karinių vyriausybių, joms pasitraukus, niekas jų nekaltindavo dėl praeities prasižengimų. Šis teismas gali nustatyti precedentą. Sakoma, kad teismą atidžiai seka Čilės karinė valdžia, kurią kada nors Čilėje gali teisti civilinis kriminalinis teismas.

Argentinos teisme kaltintojas baigia savo pareiškimus, dabar ateis gynybos advokatų, kurių yra 22, eilė. Teismo sprendimo laukiama metų gale. Kaltinamiesiems gresia bausmės iki 25 metų kalėjimo.

JAV žydų vadai Egipte ir Jordane

Jeruzalė. — Amerikos Žydų kongreso vadai lankėsi Jordane ir Egipte, kur susitiko su karaliumi Husseinu ir prezidentu Mubaraku. Abiejų valstybių vadai įtikinėjo svečius, kad Palestinos Laisvinimo organizacijos vadas Arafatas pasidaręs nuosaikus ir nuoširdžiai norįs pagerinti santykius su Izraeliu. Jis pasiryžęs pripažinti Izraeliui teisę egzistuoti, pasirengęs pradėti derybas. Tą Arafato pasikeitimą Amerika ir Izraelis turėtų išbandyti, sutikdama susitikti su palestiniečių ir Jordano jungtine delegacija. Amerikos Žydų kongreso atstovai gavę įspūdį, kad Egipto prezidentas ir Jordano karalius nuoširdžiai siekia pažangos santykiuose su Izraeliu.

Kas kaltas dėl Anglijos riaušių?

Londonas. — Britanijos premjerė Thatcher piktai atmetė reporterių priekaištus, kad riaušės Birminghamo mieste kilo dėl didelio nedarbo. Dviejų dienų riaušėse juodieji triukšmadariai sužeidė 40 žmonių, du nužudė, sudegino 40 pastatų. Policija suėmė 130. Premjerė kaltino reporterius rasinių įtempimų didinimu.

Vidaus reikalų ministeris Hurd pareiškė, kad vyriausybė yra davusi Birminghamo juodųjų gyvenimui pagerinti 30 milijonų dolerių lėšų po ten buvusių 1981 m. riaušių. Vietinė policija tvirtina, kad neramumus sukėlė kriminaliniai elementai.

KALENDORIUS

Rugsėjo 13 d.: Jonas Kriz., Vilfreda, Birmantas, Tolminė.
Rugsėjo 14 d.: Maternas, Notburga, Eisvinas, Asta.

ORAS

Saulė teka 6:27, leidžiasi 7:06.

Saulėta, temperatūra dieną 73 l., naktį 53 l.

SPORTO APŽVALGA

Futbolas Chicagoje

PRADĖTOS RUDENS PIRMENYBĖS

„Lituanicos" veteranų komandai praėjusį šeštadienį, rugsėjo 7 d., teko garbė pradėti rudens pirmenybių sezoną Marquette Parko aikštėje. Nežiūrint rekordinio 99 laipsnių karščio, veteranai sužaidė energingai ir savo varžovą, stiprią vokiečių komandą „Fortuna" įveikė aukštu rezultatu 6:0. Įvarčius įkirto: dr. I. Hiavegi 2, E. Fitzpatrick, H. Jenigas, A. Glavinskas ir H. Gavėnia. Gynime ir aikštės viduryje užtikrintai žaidė J. Kaunas, B. Frame, dr. J. Ringus ir J. Žukauskas, kad vartininkui Don nereikėtų per daug prakaituoti, nes jam, kaip klubo šeimininkui, teks po rungtynių vaišes paruošti.

Veteranų komandai vadovauja Alberto Glavinskas.

SĖKMĖ LYDĖJO IR VYRŲ KOMANDĄ

Pirmoji vyrų komanda sekmadienį, rugsėjo 8 d., buvo nuvykusi į Wilmette, Ill., žaisti prieš ukrainiečių „Lions". Ten rungtynes mūsiškiai laimėjo be žaidimo, nes aikštė nebuvo paruošta pagal taisykles ir teisėjas užskaitė taškus ir 1:0 „Lituanicos" naudai. Tvarka yra! Tačiau toje pačioje aikštėje buvo sužaistos draugiškos rungtynės, kurias „Lituanicos" komanda laimėjo 6:1.

J.J.

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

Šį šeštadienį, 3 val. p.p. „Lituanicos" mažiukų komanda, 7-10 metų amžiaus, pirmą kartą rungtyniaus Marquette Parko aikštėje prieš Orland Parko komandą, vardu Pele „Stars". „Lituanicos" pradedantieji visą vasarą stropiai ruošėsi, vadovaujami trenerio H. Civinsko. Pirmieji žingsniai, kad ir jauniems, bus sunkūs. Per visą rudens sezoną jie turės sužaisti 10 rungtynių. Sėkmės jiems, jų treneriams, mamytėms ir močiutėms!

Veteranų komanda žais prieš „United Serbians" Main Township Highschool aikštėje šeštadienį, 5 val. vakare.

SEKMADIENĮ PRIEŠ „SLOVAKS"

„Lituanicos" vyrų komanda sekmadienį žais pirmenybių rungtynes prieš „Slovaks" Marquette Parko aikštėje. Pradžia 3 val. p.p.

Šachmatai

RUNGTYNĖS DĖL PASAULINIO ČEMPIONATO

Rugsėjo 2 d. Maskvoje buvo iškilmingai atidarytos Pasaulio šachmatų pirmenybių finalinės varžybos tarp dabartinio pasaulio čempiono Anatoliaus Karpovo ir pretendento Gary Kasparovo.

Varžybos vyksta Maskvoje, puošnioje P. Čaikovskio vardo koncertų salėje. Rugsėjo 3 d. pirmenybių varžyboms pradėti signalą davė tarptautinio lygio šachmatų teisėjas Vladas Mikėnas iš Vilniaus. Iki šiol buvo sužaisti trys žaidimai. Pirmąjį, žaidžiant Nimzo indiškuoju būdu, po 42-jų ėjimų, laimėjo 22-metis Gary Kasparovas. Kasparovas žaidė baltosiomis figūromis. Čia pateikiame šio žaidimo finalo padėtį šachmatų lentoje.

Final position

NIMZO-INDIAN DEFENSE

White Kasparov	Black Karpov	White Kasparov	Black Karpov
1 P-Q4	N-KB3	22 K-K3	P-Q4
2 P-QB4	P-K3	23 PxPe.p.	QR-B1
3 N-QB3	B-N5	24 K-Q3	RxQP
4 N-B3	P-B4	25 R-R4	P-QN4
5 P-KN3	N-K5	26 PxP	R-N1
6 Q-Q3	Q-R4	27 R/4-N4	B-N2
7 QxN	BxNch	28 BxB	RxB
8 B-Q2	BxBch	29 P-QR4	K-K2
9 NxB	Q-N3	30 P-KR4	P-KR3
10 PxP	QxNP	31 P-B3	R-Q4
11 R-QN1	Q-B6	32 R-QB1	R/2-Q2
12 Q-Q3	QxQ	33 P-QR5	P-N4
13 PxQ	N-R3	34 PxP	RxKNP
14 P-Q4	R-QN1	35 P-N4	P-KR4
15 B-N2	K-K2	36 P-N6	PxQNP
16 K-K2	KR-Q1	37 PxNP	R-QN2
17 N-K4	P-QN3	38 R-B5	P-B4
18 N-Q6	N-B2	39 PxRP	RxRP
19 R-N4	N-K1	40 K-B4	R-R1
20 NxN	KxN	41 K-N5	R-QR1
21 KR-QN1	B-R3	42 R/4-B4	Resigns

Antrasis žaidimas buvo žaidžiamas ketvirtadienį, rugsėjo 5 d. Šiame žaidime Kasparovas žaidė juodosiomis, o Karpovas baltosiomis figūromis. Buvo žaidžiama siciliškos gynybos būdu. Žaidimas buvo įdomus, įtemptas. Laimėjęs pirmąjį susitikimą, Kasparovas (žinovų nuomonę) turėjęs laimimą poziciją ir antrajame, kai žaidimas 41-me ėjime buvo nutrauktas, paskelbiant lygiąsias. Čia pateikiame to žaidimo vaizdą, prieš jį nutraukiant.

Adjourned position

SICILIAN DEFENSE

White Karpov	Black Kasparov	White Karpov	Black Kasparov
1 P-K4	P-QB4	22 PxB	BxR
2 N-KB3	P-Q3	23 NxB	QxQBP
3 P-Q4	PxP	24 PxP	P-K3
4 NxP	N-KB3	25 B-K2	QxBP
5 N-QB3	P-QR3	26 Q-Q4	QR-B1
6 B-K2	P-K3	27 P-R3	P-K6
7 O-O	B-K2	28 P-Q6	Q-Q7
8 P-B4	O-O	29 N-Q3	QxB
9 K-R1	Q-B2	30 P-Q7	NxP
10 P-QR4	N-B3	31 QxN	Q-Q7
11 B-K3	R-K1	32 R-K1	P-K7
12 B-B3	R-N1	33 K-N1	P-QR4
13 Q-Q2	B-Q2	34 P-N3	Q-R3
14 Q-B2	NxN	35 B-B2	Q-QB3
15 BxN	P-K4	36 QxQ	RxQ
16 B-K3	B-K3	37 R-N1	R-B5
17 P-B5	B-B5	38 RxP	RxP
18 B-N6	Q-B1	39 B-K1	R-R6
19 KR-B1	P-Q4	40 R-Q7	P-R5
20 P-QN3	B-N5	41 K-B2	Adjourned
21 N-R2	B-R6		

Trečiasis A. Karpovo ir G. Kasparovo susitikimas prie šachmatų lentos P. Čaikovskio koncertų salėje įvyko antradienį, rugsėjo 10 d. Šį kartą Kasparovas žaidė baltosiomis, o Karpovas juodosiomis figūromis. Žaidime naudotasi karalienės gambitu. Po dvidešimties ėjimų žaidimas baigtas lygiosiomis. Ketvirtasis susitikimas įvyko vakar. Jo duomenų dar neturime. Susidomėjusiems pateikiame trečiosios partijos duomenis.

Gintautas Umaras ir jo treneris N. Dumbauskas džiaugiasi Gintauto Italijoje vykstančiame pasaulio dviračių sporto čempionate laimėtu sidabro medaliu.

Final position

QUEEN'S GAMBIT DECLINED

White Kasparov	Black Karpov	White Kasparov	Black Karpov
1 P-Q4	N-KB3	12 P-K4	PxP
2 P-QB4	P-K3	13 BxP	R-N1
3 N-KB3	P-Q4	14 O-O	P-QN4
4 N-B3	B-K2	15 KR-K1	Q-N3
5 B-N5	P-KR3	16 B-N1	B-N2
6 BxN	BxB	17 Q-B2	P-N3
7 Q-N3	P-B3	18 P-Q5	PxP
8 P-K3	N-Q2	19 NxQP	BxN
9 R-Q1	O-O	20 RxB	KR-Q1
10 B-Q3	P-QN3	Draw	
11 PxP	BPxP		

Po šio žaidimo Gary Kasparovas turi 2 taškus, o Anatolius Karpovas — 1 tšk.

Pasaulinės šachmatų federacijos leidimu, šiose varžybose bus leidžiama žaisti iki 24 partijų. Laimėtoju bus laikomas žaidėjas laimėjęs 6 žaidimus, arba surinkęs daugiausiai taškų pasiekus žaidimams nustatytą ribą.

Ok. Lietuvoje

DVYLIKTAS IŠ EILĖS LAIMĖJIMAS

Besitęsiančiame Sov. Sąjungos futbolo čempionato turnyre Vilniaus „Žalgiris" dvyliktą iš eilės kartą išėjo be pralaimėjimo. Pastarosios rungtynės su Odesos „Černomorecu" pasibaigė 1:0 (0:0) „Žalgirio" naudai. Dabar „Žalgiris" Sov. Sąjungos futbolo aukščiausios lygos turnyrinėje lentelėje yra 6-toje vietoje. Sužaistų rungtynių — 23, pergalių — 8-nios, lygiųjų — 8-nios, įvarčių santykis 28:33, taškų — 24.

SIDABRO MEDALIS G. UMARUI

Dviračių lenktynių sporte garsėjąs klaipėdietis Gintautas Umaras, ok. Lietuvos kūno kultūros instituto studentas, neseniai Italijoje, Basanos del Grapos vietovėje vykusiame pasauliniame čempionate, 4 km individualinėse lenktynėse laimėjo sidabro medalį, nuotolį įveikdamas per 4 min. 41,01 sek. Jis tik viena sekunde atsiliko nuo aukso medalio laimėtojo devyniolikmečio V. Jekimovo. Rungtynės buvo labai įtemptos ir įdomios. Jas stebėjo 6000 žiūrovų.

Akimirka iš „Žalgirio" ir „Dnepro" rungtynių Vilniuje.

GERIAUSI JOJIKAI

Liepojuje įvykusiose Penktosiose Sov. Sąjungos kaimo sporto draugijų vasaros žaidynių jojimo varžybose ok. Lietuvos „Nemuno" rinktinė iškovojo pirmąją komandinę vietą. Antroje vietoje — ok. Latvijos „Varpos". Trečioji vieta teko rusų sov. respublikos „Urožajaus" komandai.

Tie, kurie netvarkingai gyvena, sako tiems, kurie reikiamai tvarkosi, kad šie nutolę nuo gamtos.

Bl. Pascal

Chicagos „Neris" jaunių „A" klasės krepšinio komanda ŠALFASS žaidynėse Detroite laimėjusi II-ją vietą.

Nuotr. **A. Rugieniaus**

Futbolas sveiur

PASAULINIŲ PIRMENYBIŲ BAIGMINIŲ TURNYRŲ STATISTIKA

Čia išvardinami kraštai pagal jų dalyvavimą ir pasiektus laimėjimus dvylikos Pasaulinių futbolo pirmenybių baigminių turnyrų sužaistose rungtynėse, kur žaidimo aikštėse susitinka tam kvalifikavusieji. Šion statistikon neįeina eilinės kvalifikacinės rungtynės. Statistika apima visų dvylikos tokių Pasaulinių pirmenybių baigminius turnyrus (nuo 1930 m. Urugvajuje iki 1982 m. Ispanijoje). Statistiniai duomenys yra ypač svarbūs ir įdomūs dėl šių rungtynių aukšto lygio. Čia dalyvavę kraštai, pagal jų pasiektus laimėjimus, pasiskirsto vietomis taip: Brazilija, Vokietija, Italija, Argentina, Anglija, Urugvajus, Vengrija, SSSR, Lenkija, Jugoslavija, Švedija, Prancūzija, Austrija, Ispanija, Čekoslovakija, Olandija, Chilė, Šveicarija, Skotija, Peru, Portugalija, Š. Airija, Meksika, Belgija, R. Vokietija, Paragvajus, JAV-ės ir kt. bendrai paėmus — 52 kraštai; JAV-ės yra 27-toje vietoje, tuojau po P. Amerikos garsiojo Paragvajaus.

JAV-ės iki šiol dalyvavo trejuose Pasulinių futbolo pirmenybių baigminiuose turnyruose, kuriuose iš viso sužaidė septynias rungtynes, (kaip ir Paragvajus), iš kurių JAV-ės laimėjo tris kartus; įvarčių santykis buvo 12:21. Į čia suminėtas JAV-ių futbolo rungtynes (šioje statistikoje) neįskaitomos eilinės kvalifikacinės rungtynės. Įdomu, kad futbolo pasaulyje mažai žinomos JAV-ės beveik neatsiliko nuo labai gerai žinomo Paragvajaus, kuris tik nežymia taškų persvara iškopė viena vieta aukščiau.

Šioje statistikoje suminėtų 52-jų laimingųjų kraštų, tris paskutines vietas užėmė Zaire Bolivija ir El Salvadoras. Pirmutines tris vietas iš eilės užėmė Brazilija dalyvavusi visuose 12-koje baigminių turnyrų; ją seka Vokietija ir Italija, abi dalyvavusios dešimtyje baigminių turnyrų.

Kiti kraštai dalyvavo po mažiau kartų. Brazilijos dominavimas kilo iš daugiausiai (57) sužaistų rungtynių, iš kurių buvo 37 laimėjimai. Vokietija (antroje vietoje), dalyvavusi dešimtyje baigminių turnyrų, sužaisdama 54 rungtynes (tik trejomis rungtynėmis mažiau, negu Brazilija dvylikoje baigminių turnyrų). Tačiau Vokietija minėtuose turnyruose laimėjo tik 31 kartą (neskaitant lygiųjų ir pralaimėjimų). Italija (trečioje vietoje) irgi dešimtyje baigminių turnyrų sužaidė 43-jas rungtynes, laimėdama 24-ias, iš kurių trejos buvo Pasaulinės futbolo pirmenybės.

Prisimenant Italijos laimėjimus Pasaulinėse futbolo pirmenybėse, tenka paminėti, kad Brazilija irgi tris kartus yra jas laimėjusi, o Vokietija tik dvejas. Sioje statistikoje vyrauja galingieji ir stiprieji.

Ši statistika rodo, kad laimingųjų kraštų pirmavimas kilo iš daugiau kartų dalyvavimo tų kraštų baigminiuose turnyruose bei galimybės juose žaisti ir laimėti daugiau rungtynių, ir surenkant daugiau pirmavimą užtikrinančių taškų. Tačiau Vokietijos (antros vietos) atvejis nevisai atitinka tas taisykles šioje statistikoje.

V. Krikščiūnas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS—161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $53.00. Foreign countries $53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$53.00	$30.00	$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$53.00	$30.00	$20.00
Užsienyje	$53.00	$30.00	$20.00
Kitur — Amerikoje ...	$53.00	$30.00	$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(augliai nuimami ofise).
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2—7. Antr. ir
ketv. 9—12. Penkt. 11—2

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000,
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydimas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

776-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3 - 5
kitos pagal susitarimą.

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

OSI - KGB aukos

TARP TEISMO IR BOMBOS

Su didele baime ir liūdesiu sutinkame paskutiniąsias žinias iš „OSI karo lauko". Užvakarykštės dienos laidoje teko pranešti, jog prieš OSI aukas pradėta vartoti pati seniausioji (jau spėjusi tapti klasikine) mūsų laikų terorizmo forma: bombos. Vien „juridinio proceso", matyt, nebepakanka.

Rugpjūčio 15 d. sprogo bomba prie New Jersey gyvenančio kaukaziečio Čerimo Subzokovo (Tscherim Soobzokov) namų, sužeisdama jį patį, žmoną, dukterį ir anūkėlį. Tris savaites vėliau (rugsėjo 6 d.) Subzokovas nuo sužeidimų mirė. Tai vienas pirmųjų, pradėtų čiupinėti už „kruvinos praeities" nuslėpimą, tačiau OSI prieš jį užvestą bylą jau 1979 m. nutraukė, nes gynėjai aiškiai įrodė, jog jis emigruodamas į JAV apie savo nacių okupacijos metu eitąsias pareigas nemelavo.

Rugsėjo 6 d. sprogo bomba newyorkiečio latvio Elmarso Sprogio namuose. Pats Sprogis su žmona liko nesužeistas, tačiau smarkiai nukentėjo absoliučiai nieko dėtas praeivis Robert Seifried (neteko kojos ir patyrė apdegimus per 35% savo kūno ploto). 1983 m. teismas nagrinėjo, ar atimti Sprogiui pilietybę. Nuosprendis — kaltinamojo naudai. OSI bylą apeliavo. Pralaimėjo pirmąją apeliacija. Apeliavo antrą kartą — ir tą pralaimėjo. Tolimesnis žingsnis. . .

Taigi, lig šiol bombomis (gal Molotovo kokteiliais?) „vaišinami" tik tokie, kuriuos OSI tardytojams nesisekė sudoroti... normaliomis prokuratūros priemonėmis.

Kaip anksčiau pranešėme, FBI patvirtino, jog abu incidentai turi bendrų bruožų. Pirmiausiai būta padegimų, kad atkreiptų aukos dėmesį ir išviliotų ją iš buto. Č. Subzukovo atveju padegtas automobilis, E. Sprogio — sukeltas gaisras namo koridoriuje. Abiem prie namų durų pritaisyta bomba, turėjusi sprogti jas atidarant. Taip ir įvyko. Tik antruoju atveju ji sprogo paliesta ne to, kuriam ji buvo taikyta, o minėto pašaliečio R. Seifriedo, kuris, eidamas gatve pro E. Sprogio namus, pastebėjo gaisrą ir šoko šeimininkų gelbėti, tik nelaimingu būdu pats paspyrė tą prie durų padėtą užtaisytą dėželę...

Kita abiejų incidentų bendra savybė: kelias dienas prieš kiekvieną sprogimą Žydų apsigynimo lygos (Jewish Defense League) vadai mitinguose, sušauktuose nukentėjusiųjų kaimynystėje, kurstė pasekėjus dalyvauti būsimose demosntracijose prie Č. Subzokovo ir E. Sprogio namų. Planuojamos demonstracijos neįvyko, bet užtat bombos sprogo.

Nusikaltėlių ieško FBI, vietinė policija ir kiti teisingumo organai, tačiau iki šiol nieko nepavyko surasti.

*

Mes visada teigėme, jog kai kuriems „nacių medžioklės" šalininkams „ėjimas per teismą" reiškia ne rūpestį ieškoti tyro teisingumo, o priedangą siekti kruvino keršto. Minėti terorizmo veiksmai šią nuomonę patvirtina. Jei padegėjai—sprogdintojai gerbtų juridinį procesą ir juo pasitikėtų, jie nesiryžtų kaltinamuosius terorizuoti. O kad jie tuos per juridinį procesą perėjusius — ir jo išteisintus! — asmenis baudžia privačiu teroru, vėlgi rodo, jog jie to proceso negerbia ir žiūri į jį vien kaip į kerštavimo priemonę, kuriai nepasitvirtinus, griebiamasi „stipresnės".

Mes, tiesa, irgi neturime respekto OSI bylose vartojamam juridiniam procesui. Mums atrodo, kad juo žeidžiamos apkaltintųjų konstitucinės ir žmogaus teisės, o jin įsimaišiusiu bendradarbiavimu su sovietais ciniškai pajuokai išstatoma pati teisingumo idėja. Tačiau mums dėl to nė į galvą neateitų mintis bombarduoti OSI įstaigas, jos atsakingųjų pareigūnų namus ar padeginėti jų asmeninę nuosavybę. O mes irgi žmonės, mes nuoskaudas jaučiame ne mažiau giliai už OSI darbo entuziastus...

Šiaip ar taip terorizmo įvedimas — naujas lapas besitęsiančioje OSI-KGB „epopėjoje". Idant patys išliktume švarūs, nenuklystume galvosenos ar veiksmo šunkeliais ir neįsipainiotume į priešo mums spendžiamus spąstus, drįstame naujų faktų akivaizdoje pasiūlyti šias tolimesnę mūsų laikyseną nusakančias mintis:

(1) Mes netikime ir nenorėtume būti privesti tikėti, jog atakos prieš Č. Subzokovą ir E. Sprogį vyko su OSI ar jos pareigūnų žinia, pritarimu ar net tiesioginiu prisidėjimu. Tačiau mes laikome OSI bent iš dalies atsakingą už neapykantos prisotintą moralinę atmosferą, kurioje teroristiniai veiksmai prieš OSI tardomus asmenis randa galimybę įvykti. (Nenuostabu, kad OSI, į viską žvelgianti „iš aukštų moralinių pozicijų", kol kas nėra nė vienu žodeliu bombarduotojų pasmerkusi.)

(2) Visu griežtumu ir įsakmumu reikalaujame, jog atsakingieji JAV teisingumo organai negailėtų pastangų išaiškinti ir nubausti terorizmo vykdytojus. Būtų visiškai nesuprantama, jeigu tų šiandien ir čia pat įvykdytų apčiuopiamų nusikaltimų autoriai taip ir liktų nesusekti, kai tuo tarpu vienas po kito ir toliau atsakomybėn tebetraukiami asmenys už dažnai neaiškiai apibrėžtus nusikaltimus, padarytus kitame pasaulio gale prieš 40 su viršum metų.

(3) Jeigu paaiškėtų, kad minėtų terorizmo veiksmų kaltininkai yra asmenys žydų kilmės, veikę ar tai savo iniciatyva, ar tai kokios nors jų organizacijos pavedimu, savaime suprantama, jog atsakomybė už tuos veiksmus krinta tik patiems nusikaltėliams (bei jų drąsintojams), o ne visiems žydams ar jų susibūrimams. Užtat kviečiame visas šiuo klausimu suinteresuotąsias, bet teroristų veiksmams nepritariančias žydų (bei nežydų) organizacijas viešai nuo terorizmo atsiriboti, jį pasmerkti reikalaujant, kad jo vykdytojai būtų stropiai ieškomi ir, juos suradus, patraukti baudžiamojon atsakomybėn. Tuo pačiu su nuosaikiomis, antisovietiškai nusiteikusiomis žydų grupėmis turėtų ir toliau būti vedami tiek oficialūs, tiek neoficialūs pokalbiai (kaip ligi šiol tai buvo iš mūsų pusės daroma JAV LB, PLB ir CCJS atstovų) ne tik tam, kad būtų sumažintos galimybės pasireikšti rasistinio smurto proveržiams, bet ir tam, kad visos suinteresuotosios šalys geriau suprastų vieni kitų pozicijas ir — idealiu atveju — prieitų prie bendro nutarimo neleisti sovietinei mafijai varyti politinę prostituciją, išnaudojant žydų tautos patirtas nuoskaudas Maskvos imperializmo tikslams.

(4) Nors mes šiuo metu skaudžiai išgyvename „ekstrajuridinį" terorizmą, dėl to mūsų dėmesys nė sekundei nenukrypsta nuo pagrindinės problemos, kuri kyla iš OSI sandėrio su KGB ir OSI bylos vartojamų juridinių metodų, mūsų giliausiu įsitikinimu prasižengiančių tiek su JAV konstitucijos raide, tiek su jos raide. Užtat mes primygtinai reikalaujame, kad JAV kongresas nedelsiant imtųsi oficialios OSI darbo metodų investigacijos.

M. Dr.

NEPRIPAŽINIMO POLITIKA IMIGRACIJOS TEISME

Adv. Povilas Žumbakis pristato duomenis OSI byloje prieš Henriką Benkunską

RASA RAZGAITIENĖ

Rugpjūčio 27 d. Falls Church, Virginijoj, antrą valandą popiet įvyko Apeliacinės imigracijos tarybos apklausa lietuvio H. Benkunsko deportacijos byloje.

OSI apkaltino H. Benkunską 1984 m. kovo mėnesį dalyvavimu savisaugos batalione. Beveik pirmasis OSI prašymas imigracijos teisėjui tuo metu buvo, kad būtų leista imti depozicijas Sovietų okupuotoj Lietuvoj. Gynybos advokatas Povilas Žumbakis stipriai protestavo prieš bet kokių depozicijų ėmimą Sovietų Sąjungoje. Pagrindinis jo argumentas rišosi su nepripažinimo politikos paneigimu, jei tokios depozicijos vyktų.

Sąrašas lietuvių persekiotojų

Tuo pačiu metu adv. Žumbakis pristatė teisėjui 1,100 asmenų sąrašą ir prašė, kad OSI patikrintų šias pavardes ir suteiktų šių asmenų dabartinius adresus gynybai. Tuo pačiu jis prašė, kad OSI perduotų sąrašą ir savo prieteliams sovietams, kad jie taip pat patikrintų sąrašą ir suteiktų žinomų asmenų adresus gynybai. OSI advokatai pakartotinai protestavo prieš adv. Žumbakio prašymą.

Sąrašas ypatingas tuo, kad jame yra pavardės buvusių bolševikų ir NKVD agentų, kurie 1940-41 metų laikotarpyje „tardė, kankino, žudė ir vežė lietuvius į Sibirą".

Apeliuojamas sprendimas

Po apklausos 1984 metais teisėjas Robert D. Vinikoor sprendė, kad depozicijos Sovietų Sąjungoje yra leistinos ir nepriėmė prašymo, kad sąrašas būtų OSI tikrinamas.

Adv. Žumbakis apeliavo šį sprendimą apeliacinei tarybai. Prieš teikdama savo galutinį sprendimą, taryba sutiko asmeniškai išklausyti gynybos apeliacijos pristatymo. Pabrėžtina, kad toks sutikimas yra retas įvykis ir šiame klausime pirmutinis. Kiekvienai pusei duodama po penkiolika minučių pristatyti savo teigimus. Gynybai prašant, taryba padarė išimtį ir leido kiekvienai pusei kalbėti po pusvalandį. H. Benkunsko bylos argumentų klausėsi trys tarybos teisėjai.

Kalba gynyba

Prieš pačią sesiją gynyba ir OSI buvo pristatę savo teigimus ir prašymus teismui įvairių teisinių dokumentų forma. Gynyba savo prašymus parėmė dviem memorandumais ir dviem apeliacinės bylos išdėstymais. Šie gynybos dokumentai kartu su pateisinamaisiais dokumentais siekė tris šimtus puslapių.

Pagrindinis adv. Žumbakio pristatymas tarybai rišosi su Sovietų parūpintais liudininkais ir medžiaga. Pirmiausia, OSI nėra įdėję jokių pastangų, kad šie sovietiniai liudininkai atvyktų į JAV-es ir čia liudytų pagal Amerikos įstatymus. Žumbakis teigė, kad teismai lig šiol yra menkai įvertinę sovietinius parodymus. Ypač paskutiniu metu du apeliaciniai teismai yra smarkiai sukritikavę sovietų parodymus.

Antra, adv. Žumbakis apibūdino ir prieštaravo procedūroms, kurios yra naudojamos, kai yra imamos depozicijos Sovietų Sąjungoje.

Pagrindinis gynybos pristatymas buvo dėl teisinės Amerikos nepripažinimo politikos. Nepripažinimo klausimas OSI bylose yra advokatų jau seniai tiriamas ir teismuose pristatomas. Gynyba yra teismus tikinusi, kad ėmimas depozicijų Sovietų Sąjungoje yra nepripažinimo politikos paneigimas. Tačiau pirmoji šio klausimo išsami teisinė studija buvo padaryta tik šios bylos metu.

Adv. Žumbakis teigė, kad kai Valstybės departamentas 1978 metais pareiškė laiške, kad depozicijos yra leistinos, nes tai yra administracinis klausimas, o ne teisinis ar politinis, jis klydo. Be to, jis nepramatė, kad šiuo jo sprendimu bus ir sovietų, ir OSI piktnaudžiojama.

Adv. Žumbakis siūlė, kad teismas, pastudijavęs gynybos pateiktus piktnaudžiojimo pavyzdžius, pergalvotų teisinį depozicijų aspektą, kas liečia nepripažinimą. Jis teigė, kad prezidentas turi pilną teisę nustatyti JAV-ių tarptautinę politiką. Prezidento direktyvų teisinę interpretaciją, kas liečia nepripažinimo politikos esmę konkrečiose situacijose, turėtų svarstyti teismai, o ne Valstybės departamento advokatai.

Toliau, jei teismas spręstų ir toliau leisti imti depozicijas Sovietų Sąjungoje, adv. Žumbakis pateikė eilę pasiūlymų, kaip galima stengtis apsisaugoti nuo sovietų įsibrovimo. Tarp siūlymų buvo, kad depozicijos vyktų Amerikos ambasadoje, kad sovietai neturėtų teisės dalyvauti, kad vertėjai būtų parūpinti Amerikos, o ne Intouristo, kad OSI neduotų prakalbų apklausų metu, kad gynybos advokatai neturėtų pasirašinėti jokių sovietų pateiktų protokolų. Adv. Žumbakio siūlymai atspindėjo American Bar Association patarėjo kai kurias rekomendacijas šiuo reikalu.

Baigdamas savo pristatymą adv. Žumbakis nušvietė tarybai galimas nemalonias pasekmes, jei ir toliau šios sovietinės depozicijos bus naudojamos kaip precedentas. Jis priminė, kad šiuo metu JAV-ės nepripažįsta Palestinian Liberation Organization (PLO). Tačiau durys dabar yra atvertos palestiniečiams reikalauti procedūrų, panašių į tas, kurios naudojamos OSI sovietų atveju.

(**Autorės pastaba.** Pavyzdžiui, naudojantis dabartine Valstybės departamento ir OSI jungtine logika, palestiniečiams paskundus, leiskim, Amerikoj gyvenantį žydą, kuris, anot jų, yra kaltas, JAV-ės turėtų dalyvauti palestiniečių depozicijose, kurias kontroliuotų teroristai teisėjai, panašūs į OSI kolegą Lietuvoj — sovietų prokurorą Jurgį Bakučionį. Toliau, palestiniečiams pareikalavus, šis apkaltintasis turėtų būti deportuojamas palestiniečiams tolimesniam teroristų teisiniam procesui, kaip Amerika dabar ketina deportuoti Linną, Palčiauską, Juodį, Kairį, Benkunską ir kitus).

Kalba OSI

OSI advokatė Ronnie Edelman žodžiu pristatė valdžios nusistatymus. Su ja kartu dalyvavo ir OSI direktoriaus padėjėjas Michael Wolf.

Didesnė dalis valdžios pristatymo rišosi su jų protestu prieš gynybos reikalavimą surasti tuos asmenis, kurie išvardinti adv. Žumbakio sąraše. Jie kabinosi prie to, kad nežino, iš kur tas sąrašas atėjęs, kad nėra vardų, kad per daug pavardžių ir t.t.

Dėl nepripažinimo, jie rėmėsi 1978 metų Valstybės departamento advokato pasisakymo šiuo reikalu ir kitų bylų precedentu.

Atsako gynyba

Baigiamame argumente adv. Žumbakis teigė, kad, kai OSI gavo iš sovietų 900 asmenų sąrašą, kurį sudarė savisaugos bataliono nariai, jiems nesudarė sunkumų tą sąrašą tuoj pat patikrinti kartu su sovietais. Adv. Žumbakis siūlė NKVD žudikų sąrašą tiesiog perduoti KGB organams, nes išlikę gyvieji tame sąraše tikriausiai vis dar dirba tą patį saugumo darbą ir dabar po 40 metų.

Patekę į kariuomenės teismą. Iš kairės pirmoj eilėj: stud. Petras Svetulevičius ir Jonas Baranauskas; antroj eil.: kunigai Jonas Žvinys, Bronius Strumila, Henrikas Prialgauskas ir Juozas Šalčius; treč. eil.: studentai Kazys Bauba, Jonas Štaupas, Jurgis Mikaila, Kazys Mockus, Antanas Masionis, Nikodemas Leksevičius, Juozas Labokas ir Žiežmarių zakristijonas.

Lenkų laisvųjų unijų sukaktis

Varšuva. — Rugpiūčio 31 d. lenkai paminėjo „Solidarumo" įsteigimo penkerių metų sukaktį. Darbininkų atstovai tą dieną 1980 m. pasirašė Gdanske sutartį su vyriausybės atstovais. Lenkijos valdžia pripažino darbininkams teisę streikuoti ir organizuoti laisvas darbininkų sąjungas.

Po šešiolikos mėnesių, Maskvos spaudžiama, Lenkijos vyriausybė 1981 gruodžio 13 d. įvedė karo stovį ir uždraudė veikti darbininkų unijoms. Po kiek laiko unijos buvo paskelbtos nelegaliomis.

Pogrindyje tebeveikianti darbininkų federacija ragino lenkus boikotuoti Lenkijoje organizuojamus spalio mėn. 13 d. rinkimus. Pogrindžio atsišaukime valdžia kaltinama sutarties laužymu, lenkų darbininkų išnaudojimu ir apgaudinėjimu.

„Solidarumo" veikėjai Gdanske padėjo vainikus prie žuvusių 1970 m. darbininkų paminklo. Iš originalaus darbininkų organizacijos 9.5 mil. narių skaičiaus Lenkijoje dar 300,000 moka „Solidarumui" nario mokesčius. Krokuvoje milicija guminėmis lazdomis išvaikė 2,000 darbininkų demonstraciją. Wroclawe milicija suėmė tris unijos aktyvistus, jų tarpe Josef Pinior.

ATEITININKŲ DVASIA NEPALŪŽO

Atsiminimai iš moksleivių veiklos draudimo laikų

ANTANAS MASIONIS

21

Tai buvo mums didelė moralinė paspirtis, akstinas nemenkinti savo veikimo programos ir nieko nebijoti. Juk ir jo studentavimo laikais, carui valdant Lietuvą, buvo veikiama slaptai. Jo remiami galvojome: nepražuvo ateitininkai tada, nepražūsime ir mes dabar. Tad lankėme kuopas, drąsinome savo jaunimą laikytis. Jie iš tikrųjų nė nebuvo išsigandę nei įdavinėjimų, nei tardymų, nei elgesio pažymio mažinimų, net iš mokyklos pašalinimo, nes buvo ir tokių baudų.

Didelė moksleiviams ateitininkams parama buvo jų gimnazijų kapelionai. Jų butuose būdavo daromi valdybų posėdžiai, o mažesnių kuopų net susirinkimai. Kur netilpdavo kapeliono bute, susirinkimai būdavo daromi bažnyčių zakristijose, bažnyčiose arba bažnyčių salėse. Geriausios sąlygos buvo Panevėžio vyskupijoje. Po katedra buvo didelė salė. Ten susirinkę ateitininkai jautėsi visai laisvai, nes jie buvo tarsi po vysk. K. Paltaroko sparnu. Jie ten nieko nebijojo, nes žinojo, kad vysk. Patarokas niekad neleis jų niekam skriausti. Štai ką randame Lietuvių Encikopedijoje apie šį vyskupą, kuris parodė nepalaužiamą energiją ginti ateitininkų teisėms:

„Neleidžiant ateitininkams susirinkti mokyklose, P.(altarokas) įsakė kunigams jų susirinkimams atidaryti klebonijas, zakristijas ir, reikalui esant, bažnyčias. Į jų susirinkimus ateidavo jis pats, nes jaunimą be galo mėgo. Dėl ateitininkiško veikimo iš gimnazijų pašalintus mokinius globodavo, kad galėtų toliau mokytis kitose mokyklose. Dėl ateitininkų globojimo pašalintų kapelionų vietoj skyrė kitus, nemažiau veiklius. Todėl jo vyskupijoje ateitininkai dar žymiai paaugo ir dvasiškai sustiprėjo. Dėl to teko ir pačiam P. nukentėti. Švietimo ministerija buvo sutikusi Panevėžio amatų m-lą perleisti klierikų seminarijai, bet nuvykusiam perimti kurijos atstovui pastatė sąlygą, kad vyskupas būtų nuolaidesnis ateitininkų klausimu. P., gavęs tą žinią, pareiškė: ‚Būčiau prastas ganytojas, jei vaikų sielas išmainyčiau ant negyvų plytų', ir pradėjo rinkti aukas savo jėgomis klierikų seminariją pastatyti" (LE, XXI tomas, 435 p.).

Taip valdžia, nieko negalėdama padaryti vyskupui, ėmė pulti kunigus. „Nesivaržyta kelti kunigams bylas už pamokslus bažnyčiose" (komentuojant jiems vyskupų ganytojišką laišką ateitininkų veiklos uždraudimo reikalu, A.Ms.): „Nuo 1930 lapkričio ligi 1931 kovo buvo iškeltos bylos 76 kunigams! Panevėžio vyskupijos jaunimo direktorius kun. A. Lipniūnas, ypač uoliai apaštalavęs katalikiškajame jaunime, sulaukė ir protokolų, ir tardymų, ir baudų. Buvo jam uždrausta ir iš Panevėžio išvykti, nors niekas jo neįbaugino. Ne viena byla buvo iškelta ir Kaune panašiai veikusiam kun. K. Rankelei. Jį bandyta paraližuoti ne uždraudžiant iš Kauno išvykti, bet ištremiant iš šio miesto ir apskrities" (Girnius, Pr. Dov. psl. 416).

Tačiau ne visi mūsų kunigai buvo tokie veiklūs ir drąsūs kaip kun. A. Lipniūnas ir kun. K. Rankelė. Buvo vietų, kur moksleiviai ateitininkai buvo likę be globos. Ten jau reikėjo daugiau kreipti dėmesio c. valdybai: juos aplankyti, padrąsinti, apskritai, pakelti jų nuotaiką. Tokiam reikalui, išvežus iš eilės net tris c. valdybos pirmininkus (Damušį, mane ir Gratkauską) ir pareigas perėmus K. Mockui, buvo kooptuota į c. valdybą tada buvusi labai veikli ateitininkuose, ypač „Birutės" korporacijoj, Moterų sąjungoj, pavasarininkuose, moksleivių ateitininkių žurnalo „Naujosios Vaidilutės" administratorė studentė Apolonija Sereikytė (dabar sesuo Augusta Putname). Štai ką ji man rašo, prisimindama anuos laikus:

„Labai pasunkėjus moksleivių ateitininkų veikimui, mane pakvietė į centro valdybą. Buvome tada c. valdyboje trys mergaitės: Regina Ramašauskaitė, Stasė Ramoškaitė ir aš. Visi kuriuose posėdžiuose dalyvaudavo ir kun. K. Rankelė. Centro valdybai pirmininkavo K. Mockus".

„Pavedė man ypač lankyti mergaites, stiprinti jų veikimą. Bet kartu teko ir visus tose vietose gyvenančius moksleivius lankyti. Žiemos metu lankiau Ukmergę, Uteną, Zarasus, Antalieptę. Pavasarį — Vilkiją, Belvedarį ir Jurbarką".

„Utenoj buvo labai ypatinga padėtis. Mergaitės neturėjo kur rinktis. Klebonas nepritarė ateitininkų veiklai. Šeimininkės, kur mergaitės gyveno, labai bijojo. Mergaičių susirinko didokas skaičius. Jos verkė — kodėl klebonas nepritaria, kai vyskupas leidžia? Kodėl reikia kentėti už gerus siekimus, už viską atnaujinti Kristuje? Tuo laiku buvo ten kažkokios painiavos su kapelionu. Panašiai sunki padėtis buvo Jurbarke. Klebonas nepriėmė manęs apsistoti klebonijoje, ateitininkai susirinko pas mane į viešbutį". (Autoriaus pastaba: Visi Moksleivių ateitininkų c. valdybos nariai, beveik be jokių išimčių, paprastai lankydami kuopas, sustodavo klebonijose, kur būdavo maloniai priimami ir kur būdavo jiems suteikiama visokia pagalba. Čia Apolonijos minimos vietos buvo išimtys. Dėlto ji, kaip gabi visuomenininkė, ir buvo ten pasiųsta moksleiviams padėti, pakelti jų nuotaiką. A.Ms.).

(Bus daugiau)

VASARIO 16 GIMNAZIJĄ APLANKIUS

Nuostabus reiškinys. Kai, laikui bėgant, Europoje retėja lietuviškos veiklos pionieriai — juos retina mirtis, kai jaunoji karta ne visada paseka senesniųjų veikėjų takais, kai nusiskundžiama organizacijų ir sambūrių veiklos sulėtėjimu, Vasario 16 gimnazija auga, tobulėja, puošiasi naujais pastatais, ir jos vadovai su šviesia viltimi žiūri į ateitį.

Gyvendamas Europoje, turėjau progos sekti Vasario 16 gimnazijos gyvenimą nuo to laiko, kai ji įsikūrė Huettenfelde įsigytoje senoje pilyje. Senuose pilies rūmų kambariuose buvo patalpinti moksleiviai, o pamokoms salės ir valgomasis buvo greitomis pastatyti barakai. Tai buvo bėdos reikalas.

Po kiek laiko buvo pastatytas dviaukštis modernus pastatas su salėmis pamokoms ir gimnazijos vadovams butai. Tai jau buvo tos lietuviškos sodybos papuošalas. Rengtasi atnaujinti pilies vidus, labiau pritaikyti jos kambarius bendrabučio poreikiams. Bet nelaimė — pilis sudegė. Atrodė, jog ore pakibo gimnazijos egzistencija. Tačiau, kaip pasakoja dabartinis gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, pamokos buvo nutrūkusios tik vieną vienintelę dieną. Mokslo eiga dėl pilies gaisro nenukentėjo. Verstasi, kaip išmanyta. Gaisras sunaikino gimnazijos biblioteką, mokinių orkestro įrankius ir kitą turtą.

Daugelį metų pažinęs gimnazijos vietovę, šiemet vasarą būtinai norėjau pamatyti, kaip dabar atrodo toji vienintelė išeivijoje lietuvių Vasario 16 gimnazija.

Iš naujų pastatų radau mergaičių bendrabučiui pastatytą gražų mūrinį pastatą. Berniukai apgyvendinti gimnazijos klasių patalpose, o klasėms pastatytas atskiras medinis vienaaukštis pastatas, gražiai iš oro nudažytas. Viduje koridorius dalina patalpą į klases. Jos šviesios, turi centralinį apšildymą, naujus klasių suolus — visa, kas reikalinga mokslo įstaigai.

Vedžioja mane po jau keletą metų nematytą gimnazijos rajoną gimnazijos direktorius Andrius Šmitas ir gimnaziją išlaikančios kuratorijos pirmininkas kun. Alfonsas Bernatonis, šios gimnazijos „tėvas". Apžiūrime sudegusios pilies išlikusias sienas. Jos ir sudegęs bokštas turi būti atstatyti, kaip buvo prieš gaisrą. Mat, pilis yra vlastybės globojamas senovės paminklas. Mano vadovai aiškina, kas bus atstatytoje pilyje: salė, biblioteka, Kultūrinio instituto patalpos ir kitų organizacijų centrų prieglauda. Vidaus išplanavimas visiškai bus kitoks, pritaikytas naujai paskirčiai. Pilies atstatymo darbai eina visu tempu.

Bet kas įdomiausia — tai užplanuota berniukų bendrabučio statyba. Bendrabutis bus moderniškas, kambariai su visais patogumais. Jau kasami pamatai, žemsemės lygina būsimo pastato plotą. Pastatas kainuos pusketvirto milijono vokiškų markių. Tris milijonus duoda valdžia, o pusę milijono turi surinkti patys lietuviai. Kai šiandien visokiems didingiems planams pasaulio lietuviai sumeta dideles sumas, be abejonės, savo aukomis prisidės ir prie Vasario 16 gimnazijos ateities planų įvykdymo.

Gal kas pagalvos: ar verta Vasario 16 gimnaziją remti ir plėsti, kai jos amžius, bendra išeivijos gyvenimo eiga, vis tiek nebus ilgas...

Gimnazijos laikytojai (kuratorijai) gal kartais galėjo kilti mintis: o kas bus, kai mokinių skaičius sumažės iki minimumo (keletą metų jis iš tikrųjų mažėjo)? Tada ir vietos valdžia, pastebėjus gimnazijos merdėjimą, atsisakys ją finansiškai remti.

Tačiau faktai parodo ką kitą. Jei 1984-85 moklo metais gimnazijoje mokinių buvo 81 tai šį rudenį mokslo metus pradės jau su 90 mokinių. Jie yra ne tik iš Vokietijos, Europos, bet ir iš tolimų pasaulio kraštų, kur tik yra lietuvių. Šiuo požiūriu Vasario 16 gimnazija tampa lietuviškatarptautinė. Mokytojų sudėtis parinktas pagal Vokietijos švietimo nuostatus. Pastaraisiais metais baigiantieji gimnaziją brandos atestatus gavo su gerais pažymiais. Vokietijos švietimo įstaigos gimnazijos mokslo lygiu patenkintos. Net ir naujų pastatų projektus tvirtinant, paraginta statyti taip, kad pastatai būtų moderniški, atitinkantieji laiko reikalavimus. Vasario 16 gimnazijos komplektas turįs sudaryti gražų, moderniškų, puošnų vienetą.

Stebėjausi gimnazijos direktoriaus A. Šmito (jis prieš keliolika metų yra baigęs šią gimnaziją) ir kuratorijos pirmininko kun. A. Bernatonio entuziazmu, šviesia viltimi ir pasiryžimu gimnaziją, nepaisant jokių kliūčių ir sunkumų, padaryti lietuviškosios išeivijos pažiba ir centru, o svarbiausia, sava lietuviška mokslo įstaiga.

Tai gimnazijos išorė. O kokia jos dvasia, kuo ji skiriasi nuo panašių mokslo įstaigų kituose kraštuose?

Gimnazijos kryptis — krikščioniškai lietuviška. Joje mokiniai išmoksta lietuvių ir vokiečių kalbų. Gyvendami bendrabučiuose, įpranta į darbštumą, tvarką, pareigingumą, bendravimą su kitais. To ypač trūksta valdiškose visų kraštų mokyklose. Mokinių laisvė nėra slopinama, bet skatinama. Mokiniai turi progos lavintis chore (muzikoje), tautinių šokių grupėje, skautų ir ateitininkų organizacijose, išmoksta gerbti kitų įsitikinimus — gražiai sugyvena katalikai ir evangelikai. Religinių mokinių gyvenimu rūpinasi gimnazijos kapelionai: katalikų kun. Jonas Dėdinas, o evangelikų kun. Fricas Škėrys.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai turi progos pažinti Vakarų Europos kultūrą, meną, istoriją. Gimnazijos vadovybė dažnai vežioja mokinius po žymesnius Vokietijos miestus susipažinti su jų miziejais, meno galerijomis, istorinėmis vietomis, žymiųjų, pasaulinio garso menininkų, mokslininkų gyventomis vietovėmis. Tas praplečia mokinių akiratį ir prisideda prie bendrojo išsilavinimo.

Savaisiais renginiais — choro, tautinių šokių pasirodymais vokiečiams Vasario 16 mokiniai garsina Lietuvos vardą svetimųjų tarpe — Lietuvos, kuri neša svetimųjų okupacijos ir priespaudos jungą.

Gimnazijoje įvairių švenčių, minėjimų rengėjai yra patys mokiniai. Čia bręsta jų iniciatyva, reiškiasi būsimieji talentai, lietuviškos dvasios puoselėtojai ir tęsėjai.

Vertas paminėti reikšmingas šių metų penkiolikos gimnazijos mokinių aplankymas Punsko lietuvių. Buvo daug džiaugsmo tiek lankomiesiems, tiek lankytojams. Mokiniai, kuriuos tuoj išsidalino pas save Punsko apylinkės ūkininkai, patyrė, kaip juos nuoširdžiai globojo, vaišino, mylėjo. Mokiniai čia pažino nesugadintą Lietuvos (Suvalkijos) kaimą, su jo ūkio ir namų darbais. Pažino gražią lietuvišką gamtą, vietos gyventojų gyvenimo būdą, ūkio darbus. Punskiečiai jiems parodė nuo kalnelio matomą geležinės uždangos sieną, už kurios yra ta pati Lietuva, bet į kurią neleidžia įžengti spygliuotų vielų užtvara ir ginkluotos sargybos.

Mokiniai pas punskiečius išbuvo vienuolika dienų. Jie taip pamilo punskiečius, taip su jais susigyveno, kad skirdamiesi su ašaromis išbučiavę ne tik žmones, bet ir arklius...

Mano lankymosi Vasario 16 gimnazijos dieną, nors iki mokslo metų pradžios dar keletas dienų, jau yra atvykusių mokinių iš tolimesnių kraštų. Kieme užkalbinu gražiai lietuviškai kalbančią, šviesiaplaukę lietuvaitę iš Amerikos. Ji jau antrametė gimnazijos mokinė. Klausiu, kodėl anksčiau čia atvyko. Ar nevertėjo ilgiau pabūti su savaisiais Amerikoje?

— Man čia labai patinka, — labiau negu namie Amerikoje...

Ji turbūt pasakė tai, ką jaučia ir kiti iš tolimų kraštų atvykusieji mokiniai. Man čia labai patinka! Tai priežastis, kuri kas metai patraukia vis daugiau mokinių į Vasario 16 gimnaziją.

J. Vaišnora, MIC

Evangelija turi paslaptingą jėgą, nenusakomą veikimą, šilimą, kurią perduoda protui ir kuri žavi širdį. Štai, ant mano stalo guli ta puiki knyga ir aš nenuvargstu ją beskaitydamas. Kasien aš ją skaitau su tuo pačiu džiaugsmingu susidomėjimu.

Napoleonas

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, AR

GABI MERGAITĖ

Hot Springs gyventojų Kazimieros ir Alekso Sadauskų dukraitė Renee M. Sadauskaitė, Ivettes ir Raimundo Sadauskų, gyvennančių Columbus, Ohio, duktė, šiais metais baigė Bishop Hartley High School ir pradeda studijas universitete.

Per visus ketverius mokslo metus R. Sadauskaitė buvo National Honor Society narė ir yra gavusi visą eilę pasižymėjimo plakečių. Iš 150 baigiančiųjų mokinių buvo išrinkta pasakyti atsisveikinimo kalbą abiturientų diplomų įteikimo iškilmėse.

Renee Sadauskaitė, būdama labai gabi mokinė, gavo pasiūlymus su stipendijomis net iš penkių universitetų. Ji pasirinko Denison universitetą.

Seneliai Sadauskai džiaugiasi savo dukraitės gabumais moksle ir linki jai sėkmės ir ryžto tolimesnėse studijose.

Salomėja Šmaižienė

Worcester, MA

LIETUVOS VYČIŲ FESTIVALIS

Spalio 13 d., sekmadienį, Naujosios Anglijos apygardos Lietuvos Vyčių festivalis Maironio Parke. Pradžia 12 val. Bus galima gauti pietus, užkandžius; bus šokiai ir įvairi meninė—kultūrinė programa. Paremkime savo atsilankymu Lietuvos Vyčių veiklą, kurie taip energingai dirba Lietuvos ir pavergtų lietuvių kančių palengvinimui. Garbė ir padėka Lietuvos Vyčiams.

RUOŠIAMAS NUOTAIKINGAS VAKARAS

Spalio 19 d., šeštadienį, vyresnės skautės Maironio Parko didžiojoje salėje rengia pirmą rudens sezono šokių vakarą su puikia menine dalimi, skania vakariene ir linksmais šokiais. Pradžia 7 val. vak. Kviečia visus atsilankyti, bus proga pasidalinti praleistos vasaros įspūdžiais, linksmai praleisti vakarą ir kartu paremsite skautišką veiklą.

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Spalio 20 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero parapija (parapijos aikštėje Waverly ir Coral gatvių kampas) ruošia gegužinę su įvairia programa, pietumis ir kt. Laukiami visi — jauni ir vyresni. Vietovė kurioje daug metų įvykdavo parapijos gegužinė buvo parduota.

KONCERTAS IR PIETŪS

Lapkričio 3 d., sekmadienį, Marijos Nek. Prasidėjimo Putname seselių rėmėjai, kartu su seselėmis, Maironio Parko didžiojoje salėje ruošia koncertą ir pietus 1 val. Koncertą atliks mišrus kvartetas „Harmonija" iš New Yorko. Vadovauja muz. V. Ralys. Pietus gamina rėmėjos. Visus svečius skaniai pavaišins. Atsilankymu parodykime savo meilę ir solidarumą niekada nepavargstančioms mūsų seselėms, Dievo ir lietuvių tautos baruose dirbančioms.

J.M.

Ką ypatingai reikia vertinti pas Galilėjų, tai jo, nežiūrint visų audrų, ištikimai išlaikytą katalikiško tikėjimo dvasią. Galilėjus mirė 1642 metais sausio 8 d. dievotai priėmęs šventus sakramentus, gavęs ypatingą popiežiaus Urbono VIII palaiminimą. Jo paskutinio laiško žodžiai buvo: „Aš pasivedu Jūsų maldoms".

Astronomas *Ad. Mueller*

THE SANDMAN WATERBEDS
1841 W. 95th St. (Beverly Hills)
TEL. — 233-9494
Low down payment-financing available on approved credit.
30 – 60 – 90 Day Layaway
Monday thru Friday 10 am to 8 pm
Saturday 10 am to 5 pm
Sunday 12 Noon to 5 pm

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000
Darbo valandos:
Nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro
Šeštadieniais pagal susitarimą

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

Rengiantis 1987 m. švęsti Lietuvos krikšto atnaujinimo sukaktį, skelbiamas

jubiliejaus ženklo konkursas

Lengvai suprantamas ženklas (logo) turi tikti laiškams popieriui, vokams, metalinei sagei, lipinukams, klijuotėms, medžiaginiams ženkliukams, spausdintoms programoms ir plakatams, marškinėliams ir kitiems gaminiams.

Konkursui siunčiamas originalus 18 x 18 cm (7 x 7 colių) plačio telpantis ženklas ir to paties ženklo fotokopija, telpanti 2.5 x 2.5 cm plote. Abu turi turėti 4 cm (1.5 colių) baltus kraštus. Naudotina nuo vienos iki trijų spalvų, bet tinkamų tik vienos spalvos gaminiui. Įrašyti tris krikšto datas: 1251, 1387, 1413 ir dabartinio jubiliejaus metus — 1987. Galima įpiešti su jubiliejumi susijusius žodžius lietuvių ar kita kalba.

Skiriamos šios premijos: $200, 100, 75, 50, 50 ir 25. Jury komisija bus sudaryta vėliau. Premijuoti projektai tampa konkursą skelbiančio komiteto nuosavybe, o nepremijuotus galės autoriai atsiimti.

Projektus, pasirašytus slapyvardžiu su tikra pavarde ir adresu atskirame voke, siųsti ligi 1985 m. gruodžio 31 d. šiuo adresu: Lietuvos krikščionybės jubiliejaus vykdomasis komitetas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5½%
SAVINGS ACCOUNT
Paid and Compounded Quarterly
see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
INSURED
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

The Voice of America, Washington, D.C., is recruiting continuously for qualified International Radio Broadcasters in the Lithuanian language. Salary ranges from $17,824 to $26,381. VOA representatives will be in Chicago interviewing and testing potential candidates during the end of September. Candidates with a fluency in Lithuanian and English, and experience in journalism, translating, and/or academic research may obtain an interview by contacting: **James Seegers at the Voice of America, Recruitment & Placement Div. (202) 485-8119** VOA is an Equal Oppt'y Employer.

Maria's Employment Agency
Serving Chicago and Suburban areas.
Low cost with experienced:
- Nurses aides (men or women)
- Convalescent Care
- Care for Elderly
- Companion
- Babysitting & housekeeping

Excellent References
24 hr Service
CALL MARIA
Tel. — 922-7944

GENERAL FACTORY
Applications Now Being Accepted at
JETSON MIDWEST MAILERS INC.
5040 W. 111th St., Oak Lawn, Ill.
From 8 to 6 P.M.

IEŠKO NUOMOTI

Ieškome išnuomot garažą Gage Parke arba Marquette Parke.
Skambinkite po 6-os valandos vakaro —
B. Serapinas 636-2960

MISCELLANEOUS

McGARRY CONCRETE
"Big enough to do it Right — Small enough to Care"
Everything in concrete. Foundations, patios, sidewalks, porches, etc. Free estimates. Fully insured. Licensed & bonded.
581-2022 Days; Eves 598-3253

ŠIMAITIS REALTY
Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

NAMŲ APSITVARKYME
Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-tos val. vakaro:
Telef. — 476-3950

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, Radijai,
Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidisai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

REAL ESTATE

LEMONT AREA
NEAT AS A PIN! 3 bedroom, 2 story with full partially finished basement and garage. Only $49,-900!!
COMFORTABLE COZY 11 year old ranch with spacious deck overlooking sloping yard. 1st level rec room finished with extra 1/2 bath, drain in place for shower to be added. Neutral decor, move in condition. Just right for new family, seniors or empty nesters. $58,900.
Century 21
Olsick & Co. Realtors
1180 State St., Lemont, IL
257-7100

RE/MAX
VIRŠ VISŲ
paulius jasinevicius
4137 sauk trail
richton park, illinois 60471
office (312) 747-7790
residence 755-7882

Ypatingai švarus 4 miegamų "bungalow", naujai "tuckpointed", nauji langai/sietai, didelis švarus šeimyninis kambarys su katedros lubomis, 72tra ir Sacramento. Kaina: 60's.
CENTURY 21 R.M. POST
Linas Gylys — Tel. 460-3273

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį, rugsjo 8 d. nuo 1 iki 4 val.
3938 W. 104TH STREET
Greitam pardavimui. 5 kmb, "condo", 2 dideli mieg., 2 vonios, formalus valgy. kamb,, 5 "appliances" gražius skalb. kamb., originalo sav. palik. pard. Ypatingas 10% mortg. Labai geras pirkinys, žema kaina, $49.900. Skambinkite dabar.

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį, rugsjo 8 d. nuo 1 iki 4 val.
8400 S. KENTON
Tiktai $59.900
7 kamb. mūr. 3 karališki didumo mieg., 1 ¾ vonios, didelis šeimos kamb. su židiniu ir baru, central šald., 21 p. baseina, didelis kiemas. Geram stovy. Prie Scottsdale, Ford City ir St. Bede's bažn. Skambinkit dabar.

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį, rugsjo 8 d. nuo 1 iki 4 val.
5550 S. KILDARE
2-jų miegamų mūr. namas. 27 m. senumo, Modern. virtuvė ir vonia. Baras rūsy. 3 "appliances", 1½ maš. garažas. Puikiam stovy. Labai švarus. St. Turibius parap. Skubėkite—

No. 332. Pelninga 15 butų nuosavybė. Mūrinis. 15 butų, 3 dideli rūsiai. Aukštos nuomos. Savininkas jums specialiai duos paskolą. Kaina mažiau 3½ kartų bruto pajamų. Skambinkite dabar.

No. 360. Pravažuok — bet netrukdyk šeimininkų
5704 S. TALMAN — $35,900
7 kamb. 3 ar 4 mieg., pilnas rūsys, naujesnis 2 mašinų garažas, šoninis įvaž., naujas elekt. pečius, langai, vonia, ir virtuvė. Reikia biskį darbo pridėt. Tiktai $35,900. Skambinkite dabar.

No. 350 7 butų nuosavybė—$74,900. Visi po 1 mieg. 60 pėdų lotas, pilnas rūsys, labai žemos išlaikymo kainos, aukštos nuomos, naujas stogas ir elektra. Negalima nupirkti 7 butų nuosavybę pigiau prie 65tos ir St. Louis. Skambinkite dabar ir uždirbkite pinigų.
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie — 778-2233

SKELBKITĖS "DRAUGE".

Studentai ateitininkai bendrauja Ateitininkų kongrese. Iš kairės: Ramūnas Balčiūnas, Loreta Stanulytė, Vytas Šulaitis, Audrė Budrytė.

Nuotr. Jono Račkausko, jr.

SENOSIOS LIETUVYBĖS PĖDSAKAIS

Neužmirštami kelionės įspūdžiai

JONAS DAUGĖLA

Spauda, kelionių įstaigos, lėktuvų bendrovės pastebėjo, kad šiais metais ypatingai padidėjo turizmo pramonė. Milijonai amerikiečių kasdien keliauja į visus pasaulio kraštus. Bet ypatingai juos patraukia senoji Europa. Šis keliavimo tvaikas neapleido ir mūsų tautiečių. Turbūt, dar niekada tiek daug mūsųjų nebuvo išsileidę į tolimas keliones kaip šią vasarą. Ir, turbūt, dar niekada tiek daug mūsų viengenčių nebuvo išvykę apsilankyti okupuotoje Lietuvoje, nors politiškai vertinant, šie metai šioms išvykoms buvo ypatingai naudingi tik okupanto propagandai tautos pavergimui pateisinti.

Netenka abejoti, kad visi tie turistai turėjo progos ne tik iš šio krašto išvežti bilijonus amerikietiškų dolerių, bet ir parsivežti neužmirštamus kelionių įspūdžius. Jie savo akis paganė Alpių kalnų pašlaitėse ir Bodeno ežero mėlynėse. Lankė Veronos, Paryžiaus ir Romos teatrus ir gėrėjosi šių istorinių miestų muziejais bei legendariniais pastatais.

Tačiau, skrisdami garso ir šviesos greičio lėktuvais ar sėdėdami garsių Europos traukinių puošniai įrengtuose vagonuose, vargu ar jie visi pagalvojo, kad ir čia Amerikoje galima pamatyti akį ir širdį veriančius vaizdus.

Ir šiam reikalui nereikia net kažkur toli keliauti. Šio gamtos grožio ir istorinių paminklų yra kiekviename šios plačios šalies kampe.

Pakanka tik pavažiuoti į šiaurę nuo New Yorko dulkėto ir niūraus Manhatano link tos valstybės sostinės Albany ir tuojau iš pirmos mylios prieš akis atsiveria gražiausių gamtovaizdžių panorama. Šioje vietoje New Yorko greitkelis pravingiuoja Catskill kalnų papėdėmis. O kiek toliau pavažiavus į šiaurę, nuo didžiosios Mohawk upės tolimame akiratyje iškyla garsiųjų Amerikos Andirondack kalnų skiauterės. Vargu ar Alpių kalnų grožis gali prilygti šiems vaizdams.

Bet mums įdomiausia, kad šiuose pasakiško grožio šešėliuose veik kiekviename žingsnyje galime užtikti mūsų senosios lietuviškos išeivijos gyvenimo pėdsakus. Manoma, kad seniausias lietuviškos išeivijos organizuotas telkinys yra pačiame New Yorke — Brooklyno priemiestyje. Pirmas ten įsikūręs lietuvis išėjūnas neva yra buvęs dr. A. K. Kuršius. Jo pavardė šio miesto istoriniuose dokumentuose buvo užtikta 1659 m. Žinoma, jau daug vėliau čia susibūrė didesnis skaičius mūsų tautiečių. Steigėsi draugijos, chorai, vaidintojų grupės ir pan. Ir šiandien New Yorko lietuviško telkinio veikla, kaip ir Chicagos, Detroito, Clevelando ar Floridos lietuvių yra veik kasdien aprašoma lietuviškoje spaudoje. O kai kam susidaro vaizdas, kad visi lietuviai ir yra tik susibūrę šiuose didesniuose centruose. Tačiau mūsų išėjūnų gyvenimo, jų vargo ir tautinės veiklos pėdsakus galime atrasti ir daugelyje mažesnių miestų ir mažiau garsinamose vietovėse. Tik gaila, kad tik labai retais atvejais apie jas ir jų tautiečius mes esame painformuojami.

Maždaug 60 mylių pravažiavus Albany, patenkame į Amsterdamo miestą. Lietuviai šiame mieste pradėjo kurtis maždaug 19-to šimtmečio pabaigoje. Žinoma, ne Andirondack kalnų grožis juos čia atviliojo. Savo laiku šis miestas visoje Amerikoje buvo garsus savo kilimų pramone. Amsterdame buvo keli didžiuliai kilimų fabrikai—audyklos. O taip pat šiame mieste veikė ir kelios prekybos bendrovės, kurios tuos kilimus paskirstydavo visoje Amerikoje ir net išveždavo į užsienio šalis. Palyginamai to meto geri atlyginimai ir pakenčiamos darbo sąlygos patraukė daugelį lietuvių į šį miestą. Dar 1953 m. jų čia buvo priskaitoma iki 2500.

Pradžioje, kaip paprastai, lietuvius puolėsi „globoti" lenkai, kurių irgi daugelis dirbo kilimų pramonėje, ir prekyboje. Jie buvo įsteigę ir kelias savo parapijas. Tačiau 1902 m. į Amsterdamą atvyko kun. J. Židanavičius. Jis buvo gimęs Seirijuose, bet kunigystės mokslus buvo priverstas eiti Rusijoje. O įšventintas į kunigus, buvo verčiamas likti Rusijos gilumoje — toli nuo gimtojo krašto. Tačiau jis nuo pat jaunystės trokšte troško savo pašaukimą vykdyti lietuviškoje bendruomenėje ir dalyvauti tautinėje veikloje. Tad, negalėdamas sugrįžti į Lietuvą, išvyko į Ameriką ir tuo būdu pateko į Amsterdamą.

Kun. J. Židanavičius buvo įdomi ir labai spalvinga asmenybė. Aukščiausiojo buvo apdovanotas kūrybine dvasia ir talentais. Seirijų Juozo slapyvardžiu yra parašęs apie 30 komedijų, dramų ir net tragedijų. Jo scenos veikalai buvo labai noriai vaidinami Amerikos lietuvių teatro mėgėjų grupėse. Keli jų buvo patekę ir į Lietuvą ir ten vaidinti.

Kun. J. Židanavičius, paskirtas naujai įkurtos Amsterdamo lietuvių parapijos klebonu, tuojau pradėjo rūpintis pastatyti naują šventovę. Sutelkęs kiek pinigų, bendra vietos lietuvių darbo talka 1908 m. jis pabaigė statybos darbus. Ir taip už kelių tūkstančių mylių nuo jo gimtųjų Seirijų Amsterdame išaugo Šv. Kazimiero vardu pakrikštyta nauja lietuvių katalikų bažnyčia — nauja lietuvių išėjūnų dvasinė ir tautinė tvirtovė.

Šv. Kazimiero bažnyčia iki pat šių dienų yra vienas pačių gražiausių ir įspūdingiausių šios rūšies pastatų visoje Amerikoje. Pastatas turi labai aukštas lubas. Tačiau joms atremti nėra nei vienos atramos—kolonos. Altorius yra įrengtas ir skoningai daugeliu drožinių papuoštas visai senovišku lietuviškų šventovių stilium. Visos sienos dekoruotos skoningai žymių dailininkų paveikslais. Languose didžiuliai meniškai atlikti vitražai. Rūmų akustika labai gera ir todėl elektrinių vargonų muzika bei choro ar solistų giesmės yra labai gerai girdimos visoje šventovėje. Visas pastatas tiek savo išoriniu vaizdu, tiek vidaus įrengimu kiekvienam lankytojui ir maldininkui palieka neužmirštamą prisiminimą, o kunigams ir parapijos nariams sukelia pasididiavimo jausmus.

Šiuo metu šiai parapijai vadovauka ir bažnyčią rūpestingai globoja bei tvarko kun. Kęstutis Balčys. Jam talkininkauja pensininkas kun. Grigaitis.

Kun. Balčys irgi turi labai daug prigimtų gabumų ir yra apdovanotas meniniais talentais. Jis yra studijavęs muziką ir dainos meną, turi gražų balsą ir yra dainavęs daugelyje koncertų įvairiuose Amerikos miestuose.

Nors paskutiniu metu Amsterdamo lietuvių telkinys nuolatos mažėja, tačiau kun. Balčys, kiek įmanydamas, palaiko lietuvybę šio miesto apylinkėse. Kasmet rengiami mūsų tradicinių tautinių švenčių prisiminimai, lietuvių dienos, gegužinės ir kt. Jo globoje dar veikia Vyčių kuopa, kuriai priklauso daugiau kaip 100 narių. Rugpjūčio 24 d. vyko lituvių diena, kurioje dalyvavo vysk. P. Baltakis. Kun. Balčio butas ir visa klebonija sudaro didingo lietuviško muziejaus vaizdą. Sienos nuklotos daugybe žinomų lietuvių dailininkų paveikslais ir liaudies meno drožiniais. Daugelis jų yra atvežta iš okupuotos Lietuvos ir primena mūsų tėvynės sodžius ir gamtovaizdžius.

Kilimų pramonė šiandien jau yra išsikėlusi iš Amsterdamo. Miesto gatvėse stypso uždaryti fabrikų apleisti paštatai išdaužytais langais ir išlaužytomis užtvaromis. Tačiau šioje niūrioje aplinkoje dar ryškiau išsiskiria didingas mūsų likimo brolių gyvenimo ir jų pastangų pėdsakas — Šv. Kazimiero šventovės pastatas. Lietuviškas įrengimų stilius, lietuviški užrašai ant didingų vitražų dar ilgus metus liudys lietuviško gyvenimo palikimą šiose apylinkėse...

Lietuviško gyvenimo pėdsakų galima užtikti ir kituose šios apylinkės miestuose ir miesteliuose. Ir New Yorko valstybės sostinėje Albany yra būrys lietuvių. Kun. M. Čyvas visomis asmeniško pasiaukojimo pastangomis stengiasi išlaikyti savo parapiją.

Albany yra jau daugiau politinis, mokslo ir meno centras. Tad ir nenuostabu, kad šiame mieste mokslinio darbo pašaukimui labai geras sąlygas rado ir mūsų lietuviai mokslininkai. Aldona Gravrogkienė jau 14 metų eina atsakingas pareigas veteranų ligoninėje. Ji yra šios didžiulės ligoninės užkrečiamųjų ligų skyriaus vedėja. Be to, ji dėsto ir turi profesoriaus laipsnį Albany medicinos kolegijoje. Ir yra farmakologijos mokslų associated profesorė.

Jurgis Gravrogkas yra Hudson Valley Community College profesorius. Jis dėsto rusų ir vokiečių kalbas. Jau keletą metų jis yra Liberal Arts fakultete kalbų, humanitarinių moklų ir psichologijos skyriaus vedėjas. Jo žinioje dirba daugiau 20 profesorių. Šiais metais jis suorganizavo ir lietuvių kalbos kursą. Abudu Gravrogkai savo mokslo įstaigose yra labai aukštai vertinami ir yra parašę ir mokslo žurnaluose paskelbę eilę mokslinių straipsnių.

Rugpjūčio 17 d. Gravrogkai šventė savo vedybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Toje pačioje Amsterdamo Šv. Kazimiero bažnyčioje, kurioje prieš 25 metus Aldonos brolis kun. Kęstutis juos sutuokė, jis vėl atnašavo iškilmingas šv. Mišias. Pamaldų metu giedojo iš tolimos Floridos į iškilmes atvykusi solistė J. Daugėlienė.

Vakare įvyko šaunus priėmimas puošniame Tapee restorane. Be artimesnių giminaičių puotoje dalyvavo ir gausus Gravrogkų bendradarbių — profesorių būrys. Visus svečius pristatė ir iškilmėms vadovavo kun. K. Balčys.

Tikrai lietuviško pasididžiavimo jausmais teko stebėti tą išimtinį dėmesį ir pagarbą, kurią pareiškė žymūs mokslo žmonės ir visoje Amerikoje žinomų mokslo įstaigų aukšti pareigūnai mūsų iškiliems tautiečiams Aldonai ir Jurgiui Gravrogkams.

A.†A.

FELIKSAS KUDIRKA

Gyveno Chicagoje, Gage Parke.

Mirė 1985 m. rugsėjo mėn. 10 d., 4:30 val. vak., sulaukęs 76 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šakių apskirtyje, Barzdų valsčiuje, Lipotiškės kaime.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Magdalena Ankudavičiūtė; dukterys: Dalia Norkaitienė, vyras Antanas, anūkės: Linda, vyras Algis ir sūnus Petras Šereikai; Karina, vyras Dennis ir sūnus Antanas Paškauskai; Judita ir Kristina Norkaitytės; Ramutė Balčiauskienė, vyras Mindaugas ir anūkai Lilija, Arūnas ir Kovaldas; Laima Blažienė, vyras dr. Rimas ir anūkai Laura ir Romas. Seserys: Bronė Milkantienė ir Julija Aleksaitienė ir jų šeimos Lietuvoje. Brolis dr. Vincas Kudirka Amerikoje.

Kūnas pašarvotas Lack koplyčioje, 2424 W. 69th St. Penktadienį, nuo 2 - 9 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 14-tą d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **žmona ir dukterys su šeimomis**

Laid. direkt. Jean Vance — Tel. 652-5245.
Lack Funeral Home — Tel. 737-1213.

A.†A.

AGOTAI ŠKĖMIENEI mirus,
jos dukrai
mūsų parapijos choro narei,
ANASTAZIJAI LINIENEI
ir jos artimiesiems
reiškiame nuoširdžią užuojautą.

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO PARAPIJOS CHORAS

Mielai Mamytei

A.†A. AGOTAI ŠKĖMIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiame jos dukroms MARYTEI, VERUTEI, KLEMUI ir jų ŠEIMAI, taip pat visoms kitoms SESUTĖMS ir broliui STASIUI.

O. KULIEŠIENĖ, ANGELĖ JOTEIKAITĖ
ISABEL AUGUSTINIUS

A.†A. Agr. JONUI DAGIUI

staiga mirus, jo žmoną Aldoną, sūnus dr. Arūną ir Rimą su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

SOFIJA ir ALEKSAS KIKILAI ir RIMA BELIŪNAITĖ

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad mūsų mylimas vyras ir sūnus

A. † A.

Inž. RAIMUNDAS V. MIŠAUSKAS

mirė rugsėjo 11tą d., 1985 m., 6:45 valandą vakaro, sulaukęs 55 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Sofija, tėvai Teofilė ir Zigmas Mišauskai, uošvienė Juzė Čižauskienė, dėdė Jonas ir Stasė Gvazdinskai, 3 pusbroliai: Darius Gvidas, Arvydas Gvazdinskas ir Jonas ir Ona Gvazdinskai su šeimomis. Žmonos seserys: Stasė ir Povilas Kanopai ir Evelina ir jos vyras Antanas Pranskevičius su šeima. Lietuvoje paliko tetos, dėdės, pusbroliai, pusseserės ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas Butkaus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., penktad., rugs. 13 d. nuo 2 iki 9 v. vak. Laidotuvės įvyks šeštad., rugs. 14 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Antano par. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: ŽMONA ir TĖVAI

Laid. direkt. Sally Butkus. Telef. 652-1003.

A. † A. Agr. BALIUI KARAZIJAI

mirus, mūsų draugijos narei Idai Karazijienei ir jos šeimai reiškiame gilią užuojautą

LIET. DIDŽ. KUNIGAIKŠTIENĖS BIRUTĖS DRAUGIJA

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
Laidotuvių direktoriai
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas - 652-1003

APLINK MUS

x **Metinis „Draugo" banketas** numatytas rugsėjo 28 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje prie stalų vakarienės metu. Meninė programa bus labai įvairi ir patraukli, bet neilga. Kalbų nebus — tik įžanga ir padėka uždarymui. Bilietus galima jau dabar įsigyti stalams su šeimomis ar draugais ir pavieniams pas komiteto narius ir „Draugo" administracijos raštinėje.

x **Marijonų bendradarbių susirinkimas,** kaip jau buvo paskelbtas, neįvyks rugsėjo 18 d. Apie susirinkimą bus pranešta valdybos vėliau iš anksto.

x **Žibuntas Mikšys,** gyvenęs Paryžiuje, Prancūzijoje, rašo padėką ir gražų atsiliepimą apie Jono Sako paruoštą knygą „Kun. Juozas Vailokaitis". Šios knygos keli egzemplioriai jam buvo pasiųsti į Paryžių, kad jis galėtų įteikti vietos bibliotekoms.

x **Lituanistikos tyrimo** ir studijų centras rugsėjo 27 d. penktadienį, rengia vakaronę ir supažindinimą su „Kun. Juozo Vailokaičio" biografija ir ten aprašytais jo darbais nepriklausomai Lietuvai. Kalbės prof. dr. Juozas Meškauskas ir dipl. ekon. Adolfas Baliūnas. Vakaronė bus Jaunimo centro kavinėje 7:30 val. vak.

x **Don Varno Amerikos legiono** postas, nr. 986, ir pagalbinis moterų vienetas rugsėjo 29 d. įvesdins naujus valdybos narius. Valdybą sudaro: komandierius Adolf. Leberas, vicekom. John Yerkes, 2 vicekom. Albert Grėbliūnas, adjut. Edward Pocius, ižd. Joseph Stanaitis, kapel. kun. Antanas Švedas, MIC, nariai Charles Petrila, Sergio Senese, advok. Konstantinas Savickas ir dr. John Simonaitis. Įvesdinimą atliks Adam Anderson ir Anthony Pargauskas.

x **Dr. Juozas Briedis,** Lemont, Ill., mūsų dienraščio nuoširdus rėmėjas, garbės prenumeratorius, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 50 dol. „Draugo" stiprinimui. Nuoširdus ačiū už nuolatinį lietuviško žodžio rėmimą. Dr. J. Briedis aktyvus visuomeninkas, muzikas, kompozitorius, lietuviškų gerų darbų ir veiklos rėmėjas.

x **Dirvos sukaktuvinis banketas įvyks š.m. spalio 12 d., šeštadienį,** Jaunimo centro salėse, Chicagoje. Meninę programą atliks smuikininkė **Brigita Pumpolytė** ir gitaristas **Juozas Kasinskai,** iš New Jersey. Kokteiliai nuo 6 val. vak. apatinėje salėje. 7 val. vak. didžiojoje salėje meninė programa, vakarienė ir šokiai. Šokiams gros neolituanų orkestras, vadovaujamas Algio Modesto. Bilietai gaunami: Gifts International Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st Street, tel. 471-1424 bei pas komiteto nares — Jolandą Kerelienę, telef. 257-2558 ir Filiną Braunienę, telef. 476-3525. Visus kviečia Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti komitetas.

(pr.)

x **Lietuvių ekskursija į Havajus. Organizuoja „Draugo" administracija 14 dienų išvykai.** Aplankysime Honolulu, Hilo ir Maū salas. Išvyksime gruodžio 3 d. ir grįšime gruodžio 17 d. Registruotis iki rugsėjo 30 d. pas **American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (1-312) 238-9787.**

(sk.)

x **Aušrelė Liulevičienė,** „Draugo" redaktorė, apie Aloyzo Barono kūrybą kalbės Barono mirties penkerių metų sukakties minėjime. Minėjimas bus spalio 11 d. Jaunimo centro kavinėje.

x **Jaunųjų muzikų instrumentalistų** konkursui registracija jau baigiasi šį sekmadienį, rugsėjo 15 d. Kas dar neužsiregistravęs ir nori dalyvauti, gali skubiai skambinti Andriui Kuprevičiui tel. 216-321-1710.

x **„Las Memorias de Nijole Sadunaite",** ispanų kalba išleisti Buenos Aires, Argentinoje, Nijolės Sadūnaitės atsiminimai apie nuteistuosius kunigus ir apie savo teismą, tremtį į Sibirą ir gyvenimą Sibiro lageriuose. Išvertė į ispanų kalbą nuolatinis vertėjas Zeferinas Juknevičius, pridėdamas gana ilgą įžangą ir paaiškindamas Lietuvos istoriją ir apie lietuvių kalbą. Viršelis papuoštas Nijolės Sadūnaitės nuotrauka, taip pat yra ir knygoje įvairių iliustracijų. Knygelė turi 67 psl.

x **„Krivulė",** Nr. 1, 1985 m., Vakarų Europos sielovados žurnalas, išėjo iš spaudos ir pasiekė „Draugo" redakciją. Šiame numeryje yra apie pirmą vysk. P. Baltakio vizitą pas Šv. Tėvą Joną Paulių II, apie arkiv. Liudą Povilonį jo 75 metų sukakties proga, vysk. Juozą Preikšą, naująjį Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytojo augziliarą, vysk. A. Deksnio žodis tikintiesiems, apie vysk. A. Baranauską jo 150 metų gimimo sukakčiai paminėti, apie ateitininkų jubiliejų, apie a.a. kun. Augustiną Rubiką ir kt. Taip pat šiek tiek informacinių žinių apie Europos lietuvių sielovados veiklą.

x **JAV LB Cape Codo apylinkės valdybos** pirmininkas Vladas Židžiūnas, Centerville, Mass., už gerą „Draugo" informaciją atsiuntė 25 dol. auką. Visai valdybai ir apylinkės nariams tariame nuoširdų ačiū.

x **Gifts International savininkai** sol. Jonas ir Natalija Vazneliai, Chicago, Ill., atsiuntė 500 dol. už „Draugo" parduotas knygas. Gifts International krautuvėje, be knygų galima gauti gintaro, aukso, medžio, kristalo ir kitų vertingų dirbinių.

x **Kristina Gražienė,** R. Ph., Chicago, Ill., Bronė Pabarčienė, iš Chicagos, pirmosios grąžino laimėjimų šakneles ir kiekviena pridėjo po 15 dol. aukų. Labai ačiū.

x **Dr. Ona Mironaitė,** Chicago, Ill., atsiuntė 20 dol. auką dienraščio paramai ir kartu grąžino laimėjimų šakneles. Labai dėkojame.

x **Dr. Albina Prunskienė,** Chicago, Ill., grąžino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Labai ačiū. Kas laimės pinigines premijas, paaiškės rugsėjo 28 d. per metinį „Draugo" banketą Jaunimo centre Chicagoje.

x **Bronius Kviklys,** „Lietuvos Bažnyčios" keturių tomų ir daugelio kitų leidinių redaktorius, Irena K. Vaitkus, Elena Gaižutis, Kazys Beiga, visi iš Chicagos, grąžino laimėjimų šakneles su 10 dol. auka. Labai dėkojame.

x **Norman Burstein Furs,** 185 N. Wabash Ave., Chicago, Genovefa Mitsevitz, K. Leonaitienė, Anna Kuliešius grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. aukų. Labai ačiū.

x **Vyresnio amžiaus moteriškei reikalinga nuolatinė šeimininkė** lengvai buto ruošai ir maisto pagaminimui. Atskiras kambarys, valgis, atlyginimas. Tel. 254-7553, po 6 val. vakaro.

(sk.)

Korp! Neo-Lithuania iškilmingo posėdžio metu rugsėjo 1 d. Dainavoje. Iš kairės sėdi: Darius Balzaras — sekr., Vytautas Grinius — ižd., Dalė Gotceitienė — pirm., Arvydas Ignatonis — arbiter elegantiarum, paskaitą skaito Mečys Valiukėnas; stovi prie vėliavos: dr. Arvydas Arbas ir Kazė Brazdžionytė.

Nuotr. **Vyt. A. Račkausko**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XI TARYBOS SESIJAI BESIRUOŠIANT

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba rugsėjo 4 d. Jaunimo centre Chicagoj sukvietė tos apygardos naujosios tarybos narius Bendruomenės veiklos gairėms apžvelgti. Į pasitarimą atvyko 12 tarybos narių (iš 19 narių 7 neatvyko). Dalyvavo ir dviejų LB apylinkių pirmininkės. Lietuvių Bendruomenės tarybos sesijas sušaukia ir joms vadovauja 3 metų kadencijai iš tarybos narių išrinktas prezidiumas. Ir šią XI tarybos sesiją sušaukia X tarybos prezidiumas, iki bus išrinktas naujas. Pasitarime dalyvavo ir trys tarybos prezidiumo nariai: pirm. dr. K. Ambrozaitis, sekr. B. Jasaitienė ir informacijos vicepirm. M. Drunga.

JAV LB XI tarybos pirmoji sesija bus rugsėjo 21 - 22 d. Detroite, Airport Hilton Inn. Romulus viešbuty. Posėdžiai prasidės 21 d. šeštadienį, 9 v.r., baigsis — rugsėjo 22 d. 4 v. p.p. Įvyksiančioj sesijoj bus išrinktas naujas LB krašto valdybos pirmininkas, tarybos prezidiumas, kontrolės komisija ir garbės teismas. Posėdžiuose pranešimus padarys PLB, LB krašto v-bos ir visų LB tarybų (Visuomeninių reikalų, Švietimo, Kultūros, Socialinių, Religinių) pirmininkai, Lietuvių Fondo, Lietuvių Jaunimo sąjungos pirm. Z. Dresliūtė ir Įstatų ir taisyklių komisiją bei kiti pareigūnai.

Dr. P. Kisielius yra pakviestas ir sutiko būti nominacijų komisijos pirmininku. Jis pranešė, kad į LB krašto valdybos pirmininko pareigas gali atsirasti net keli kandidatai. Į kitus Bendruomenės postus kandidatūros išryškės ir bus pranešta sesijos eigoje.

Pasitarime savo mintis reiškė visi tarybos nariai. Diskusijose buvo paliestos įvairios veiklos pozicijos, įskaitant OSI, Bendruomenės teismas su reorgais ir kiti Bendruomenės veiklą liečiantys reikalai. Švietimo reikalus diskutuojant reikštas susirūpinimas dėl jaunosios kartos nutolimo nuo lietuviškos bendruomenės ryšio. Apgailėta, kad per mažai tepajėgiame išeiti į Amerikos visuomenę. Apie LB tarybos nutarimus, liečiančius Bendruomenę ir Lietuvių Fondą, buvo pasisakyta, jog gaunasi rūgštus skonis, kai Bendruomenė, turinti su LF po 50% lygias teises, praranda savo pozizijas, LB taryba esą jau nubalsavusi keletą dalykų prieš save, pvz. kad jos krašto valdybos pirmininkas ar sekretorius negali būti LF Pelno skirstymo komisijoj. Esą buvę atsitikimų, kai LB paskirtas atstovas pasireikšdavo prieš LB interesus. Mokslo ir kūrybos simpoziumai Bendruomenės iniciatyva sėkmingai pradėti ir tęsti, o kai LB vadovybėn ateina nauji žmonės, nenorėdami dirbti, atiduoda kitiems. Ar nėbandoma panašiai ir su Tautinių šokių švenčių ruošimu. Jeigu kartą per neapsižiūrėjimą ar nesugebėjimą buvo taip padaryta, tai tos teisės turėtų būti atgautos. Kritiškai buvo pasisakyta dėl LB tarybos kai kurių sprendimų, pvz. neatsiklausta tarybos narių dėl vietos parinkimo sesijai, kas anksčiau buvę praktikuojama. Taipgi buvo apgailestauta, kad kai kurie dabartinės krašto valdybos nariai be pagrindo asmeninio ar kitokio pobūdžio užsipuolimais spaudoje nukreipia dėmesį nuo svarbesnių LB-nės darbų išsprendimo.

Krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus LB tarybos trečiojoj sesijoj esą padaręs pranešimą, kuris nesiderino pagal LB statutą. Savo pranešime jis pareiškęs, jog LB taryba yra vyriausias organas tik tol, kol ji dar neišrenka krašto valdybos pirmininko ir nepatvirtina jo valdybos (?). Taryba nustato veiklos gaires, sakęs, bet neleidžia įstatymų, kaip krašto v-ba turi veikti ir t.t. Šias jo 12 punktų pastabas prezidiumas išsiuntinėjęs XI tarybos nariams susipažinti... O LB įstatų 14 paragrafas sako: „JAV LB taryba yra vyriausias JAV LB organas. Taryba priima ir leidžia įstatus ir taisykles, renka KV pirmininką ir tvirtina KV narius. KV yra LB vyriausias vykdomasis organas".

Į XI-ją tarybą slaptu balsavimu yra išrinkta 60 tarybos narių. Be to, su balsavimo teise sesijose dar dalyvauja LB aštuonių apygardų pirmininkai, iš viso — 68. Krašto v-bos nariai taipgi turi balsavimo tiesę, bet tik toje taryboje, kurios buvo pareigoms patvirtinti, o ne sekančioje.

Apylinkės pirmininkė B. Vindašienė pasitarime aiškino, kad žmonės apylinkėse suaukoja daug pinigų. Bet dabar, prašant aukų, žmonės nebenori aukoti, nes nepaskelbiama, kaip ir kur pinigai išleista. Prašė tarybos narių atkreipti reikiamą dėmesį, kad ir aukotojai apie tai žinotų.

Pagal jau nusistovėjusią tvarką LB sesijos vyksta vieną kartą per metus. Šios sesijos darbotvarkė labai plati. Nemažai bus sugaišta pranešimams, diskusijoms, rinkimams ir t.t. Pabaigoj sesijos gana svarbus punktas — įstatų ir taisyklių komisijos pranešimas (nebesuspėta to atlikti pereitoje sesijoje). Ar beliks laiko jų priėmimui? O antroji sesija besusirinks kada nors vėlai kitais metais. Kad Bendruomenės gerovei pasiūlytų projektų, įstatų bei taisyklių priėmimas galėtų būti paskubintai ir sėkmingiau atliktas, pareigingo LB tarybos prezidiumo atliekamas korespondencine balsavimo tvarka, turint solidarius ryšius su krašto valdyba.

Juozas Šlajus

Nauja Korp. Neo-Lithuania skyriaus valdyba. Iš kairės sėdi: inž. Vaclovas Mažeika, pirm. Kazė Brazdžionytė; stovi: ižd. Arvydas Ignatonis ir vicepirm. dr. Arvydas Arbas.

Nuotr. **Vyt. A. Račkausko**

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

— **Seattle lietuvių tautinių šokių** grupė „Lietutis" pasirodė Šiaurės Vakarų tautinio meno festivalyje Seattle miesto centre. Pasirodymą stebėjo minia svetimtaučių žiūrovų, kurie balsiai šaukė pakartoti malūno šokį. Po šokių priėmimą savo namuose suruošė Nijolė ir Vidmantas Raišiai. Vaišių metu šokėjai atsisveikino su savo nare Rasa Raišyte, kuri metams išvažiuoja į Vokietiją, Vasario 16 gimnaziją. Ta pačia proga dalyviai sugiedojo Ilgiausių metų Rasos seneliui ir Nijolės tėveliui Stasiui Galbuogiui jo 81 metų sukaktuvėse.

— **Lietuvos Dukterų** surengta gegužinė Birutės ir Pauliaus Gylių sodyboje Olimpia rugpjūčio 4 d. Buvo gausūs laimėjimai, malonus pabendravimas prie maudymosi baseino ir suneštinės vaišės. Lietuvos dukterys pasveikino Nijolę ir Vidmantą Raišius jų 23 metų vedybinio gyvenimo proga ir palinkėjo gimtadienio proga ilgiausių metų Vidai Žvirždytei-Farler.

— **Metinė Seattle lietuvių** gegužinė buvo liepos 14 d. McWhirter Parke, Redmond. Gegužinėje buvo svečių ir iš toliau — Velbasienė, Gedo Morkūno motina iš Floridos, Povilas Petkevičius, Juozo Petkaus tėvas, kuris atvyko paatostogauti iš Chicagos, taip pat svečių iš Vancouverio.

— **Olimpijoje prie Washingtono valstijos** atstovų rūmų liepos 26 d. buvo pabaltiečių demonstracijos, kuriose dalyvavo apie 200 žmonių. Iš Seattle lietuvių tarpo buvo Zita Petkienė, Rasa Raišytė ir LB apylinkės sekretorė Irena Blekytė, kuri lietuvių vardu tarė žodį. Irenos Blekytės laiškas dėl korespondentų ignoravimo demonstracijos buvo išspausdintas „Seattle Times" rugpjūčio 11 d., o „Seattle Post-Intelligence" — rugpjūčio 14 d.

— **Linas Kučas,** gimęs ir augęs Chicagoje, kur daug metų veikė skautų organizacijoje, dabar yra skautų vyčių skyriaus vadovas, prieš kiek laiko tarnybiniais reikalais persikėlęs į Philadelphią, Pa. Jis čia įsijungė į vietinę veiklą, „Vakarinės" tautinių šokių grupę ir į Philadelphijos Dramos būrelį. Ši grupė greitu laiku važiuos į Clevelandą suvaidinti komediją „Šeimos portretą". Linas Kučas atliks Aro Jonaičio vaidmenį.

AUSTRALIJOJE

— **A. a. Fulgenciius Mališauskas** mirė rugpjūčio 24 d. Brisbanėje. Buvo gimęs 1915 m. Daugailių apylinkėse. Baigęs Antalieptės viduriniąją mokyklą ir pasimokęs privačiu būdu, dirbo pašto žinyboje Utenos ir Švenčionių apskrityse. Atvykęs į Australiją, apsigyveno Brisbanėje. Buvo įsijungęs į lietuviškų organizacijų veiklą, aktyvus skautuose, chore, sporte, tautinių šokių grupėje. Kartu su sūnumi Algiu įsigijo medžio dirbinių dirbtuvę, bet prieš keletą metų išėjo pensijon. Dar Lietuvoje sukūręs šeimą su Naste Bareišyte, išaugino sūnų Algį ir dukrą Nijolę Zdanienę, odontologijos mokslų daktarę. Visa šeima uoliai reiškėsi lietuviškame darbe. Laidotuvių metu karstas buvo pridengtas tautine vėliava, apdėtas gėlėmis. Rugpjūčio 27 po pamaldų Švč. M. Marijos bažnyčioje palaidotas Nudgee kapinėse, šalia 1978 m. mirusios žmonos. Laidojimo apeigas atliko kun. dr. P. Bačinskas, asistuojamas australo kunigo. Lietuvių vardu atsisveikino LB apyl. valdybos pirm. Vl. Musteikis. Gedulingus pietus laidotuvių dalyviams suruošė duktė Nijolė su vyru dr. K. Zdanium, sūnus Algis. Chicagoje gyvena velionio F. Mališausko giminaitis dr. Jonas Reinys.

(bk).

BALFININKAI SUJUDO RUDENS DARBAMS

Nors šįmet saulutė dar labai kaitriai kaitino iki vėlyvų vasaros dienų, bet kalendorius skelbė atskubantį rudenėlį. Todėl, karščių nebodami, Balfo veikėjai rinkosi sudaryti rudens darbų planus. O laikas tirpte tirpsta, ir skubiai artėja spalio mėnuo — Balfo mėnuo, kai aukų krepšeliais nešini balfininkai belsis į lietuvių namų duris ir širdis. Tai bus ne vien tik aukų rinkimas, bet ir simbolinis priminimas, kad šalia išteklių klesti skurdas, greta laimingo gyvenimo žygiuoja vargas, kad yra senelių, ligonių ir vaikučių, laukiančių pagalbos rankos.

Susirinko posėdžiui ir Cicero Balfo skyriaus valdybos nariai aptarti vajaus ir Balfo jubiliejiniame seime dalyvavimo reikalus. Rūpestingo valdybos pirmininko dr. Pr. Budininko iš anksto visų darbų planas jau buvo paruoštas. Valdybos nariams beliko aptarti techniškuosius reikalus. Aukos bus renkamos individualiu rinkėjų atsilankymu pas aukotojus ir kreipimusi laiškais. Skyriaus aukų rinkėjai, metų metais vis tie patys asmenys, entuziastingai lanko aukotojus, neaplenkdami jų nė vieno, pažįsta savo rajone kiekvieną šeimą ir pavienį lietuvį. Pasidžiaugta, kad praėjusiais metais, nežiūrint kolonijos nuolatinio mažėjimo, aukų surinkta daugiau, negu kada prieš tai, būtent daugiau kaip penki tūkstančiai dol. Prie aukų sumos didinimo nemažu įnašu prisideda pirmininko rūpesčiu suburtas šimtininkų būrelis, iš viso 13 asmenų. Kaip ir pernai, Cicero skyrius padės aukų rinkime 27-tajam skyriui. Valdybos sekretorė Č. Bačinskienė, padėjusi ten rinkti, pasižadėjo ir šį rudenį talkininkauti, nes toje apylinkėje sutikusi daug šiltų širdžių asmenų, kurių neaplankymu būtų jiems padaryta moralinė nuoskauda.

Svarstyta Balfo seiman atstovų verbavimo klausimas. Pirmininkas stengiasi galimai daugiau surasti galinčių seime skyrių atstovauti. Pagal narių skaičių, skyrius turi teisę į seimą pasiųsti 12 atstovų. Balfo keturiasdešimties metų jubiliejinis seimas bus spalio 12 - 13 d. JAV-bių sostinėje Washington, D.C. Sujudimas bus ne eilinis. Lietuviškas žodis, daina suskambės pasaulinio garso mieste, giesmės ir maldos plauks į Šiluvos Mariją šventovėje. Seimo eigą stebės aukštieji krašto valdžios ir šalpos reprezentantai. Iš visų kolonijų suvažiuos Balfo veikėjai. Iš vienur daugiau, iš kitur mažiau, nes su kelione surištas išlaidas atstovai turi apsimokėti iš savo kišenės. Nežiūrint to, iš Detroito į seimą užsiregistravo 40 asmenų. Panašių skaičių, manome, bus ir iš kitų didesnių vietovių.

B.M.